

Najvišji predstavniki SAP Vojvodine in Slovenije v Mikroelektroniki

Prejšnji teden je bila v Sloveniji na dvodnevem delovnem obisku delegacija SAP Vojvodine. Z najvišjimi predstavniki SR Slovenije se je pogovarjala o poglobitvi sodelovanja s Slovenijo. V četrtek, 17. februarja so obiskali Iskro Mikroelektroniko predsednik Skupščine SAP Vojvodine Djordje Stojić in član predsedstva Gospodarske zbornice Vojvodine Jožef Borza, predsednik CK ZK Slovenije Andrej Marinc in predsednik Skupščine SRS Vinko Hafner s sodelavci.

Visoki gostje so si najprej ogledali ves delovni proces v Tovarni mikrovezij. Vodili so jih strokovnjaki Mikroelektronike. Sledili so pogovori, na katerih so sodelovali član KPO SOZD Iskra Ljuba Artič, član KPO za razvoj Miloš Kobe in vodilni strokovnjaki iz Mikroelektronike.

Ljuba Artič je visokim gostom najprej razložil velik strateški pomen izgradnje in proizvodnje v novi tovarni

mikrovezij. Poudaril je nujnost osvajanja mikroelektronike v svetu sodobne elektronike in pomen, ki ga pripisujejo tej strateški veji elektronike v ZDA, na Japonskem, v Franciji, Italiji in Zvezni republiki Nemčiji ter v državah SEV.

Gostom so razložili tudi velike napore in strokovni pristop k prenosu znanja in tehnologije iz firme AMI iz ZDA. Pri tem so razložili tudi visoko stopnjo sodelovanja med Iskro in Fa-

kulteto za elektrotehniko na ljubljanski Univerzi Edvarda Kardelja. S takim pristopom je Iskra uspelo osvojiti vse faze proizvodnje integriranih vezij, od načrtovanja najzahtevnejših vezij z visoko integracijo, prek procesiranja pa do finalnih izdelkov. »Za sodobno avtomatiko in procesorsko tehniko pomeni mikrovezje isto kot promet, elektrika in voda za neko deželo,« je dejal slikovito Ljuba Artič.

Gostje so se zanimali za tehnološko disciplino v tovarni, ki mora biti na svetovni višini. Predstavniki Iskre so povedali, da jim je uspelo vzgojiti strokovni kader in ostale sodelavce, ki so kos zahtevnim nalogam tudi v čisto posebnih tehnoloških pogojih in ob maksimalni natančnosti in tehnološki disciplini.

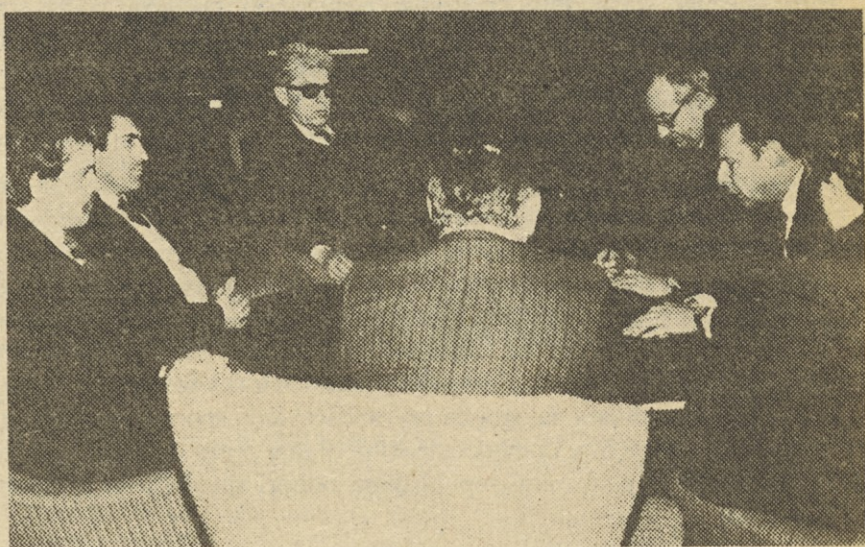
V pogovoru so se dotaknili tudi izvozno uvoznih pogojev v letu 1983. Zlasti so se zadržali pri deležu deviz, ki bodo na razpolago delovnim organizacijam za uvoz repromateriala. Ugotovili so nujnost sprejemljive rešitve, saj je od nje odvisna nemotena proizvodnja nekaterih ključnih in strateških proizvodov, kot je na primer proizvodnja integriranih vezij.

V zvezi s soudeležbo ustvarjenih deviz pa so precej spraševali predstavniki Iskre. Ker pa ni bilo konkretnih odgovorov, se je pošalil podpredsednik KPO Ljuba Artič: »Mislim, da smo laže našli odgovore na vprašanja o mikroelektroniki, kot o devizah.« Gostje so se od srca nasmejali.

Po enainpolurnem pogovoru so gostje z zadovoljstvom ugotovili, da je Iskra naredila velik korak, ko je osvojila mikroelektronsko tehnologijo, kar je pomembno ne le za Iskra, ampak za vso Jugoslavijo.

KF

Predsednik ZO sindikata za proizvodnjo in predelavo kovin — Ismet Suljo na obisku v Iskri

V ponedeljek, 21. januarja 1983 je bil na obisku v Iskri predsednik Zveznega odbora sindikata za proizvodnjo in predelavo kovin Ismet Suljo. Spremljala sta ga strokovni sodelavec Ljubiša Vučković in tehnični sekretar Republiškega odbora sindikata za proizvodnjo in predelavo kovin Dušan Rovanjšek. Goste so v poslovnem centru Iskre sprejeli predsednik KOS SOZD Iskra Janez Kern, pomočnik predsednika KPO SOZD Iskra Pavle Gantar in sekretar DPO SOZD Iskra Miloš Pavlica. Po razgovorih v Ljubljani so gostje prispeli v Iskro Telematiko na Laborah, kjer sta jim predsednik sindikalne konference Telematike Janez Vuk in svetnik glavnega direktorja Ivan Fink predstavila proizvodnjo telekomunikacij. Po ogledu proizvodnje Avtomatskih telefonskih central in telefonskih elementov in aparatov, so se gostje v kmečki sobi zadržali na razgovorih in na kosilu.

KF

Na pogovoru v Mikroelektroniki.

Kljub vsem težavam zvesti planskim predvidevanjem

V minulem letu smo poslovali prilično tako kot večina Iskrinih delovnih organizacij. Vendar leto vsekakor ni bilo lahko, vsaj na začetku ne, ko nam je primanjkovalo deviz za uvoz reprodukcijskega materiala, s tem pa je seveda trpela tudi naša proizvodnja. Zato smo morali poiskati številne, najrazličnejše poti, kako se rešiti iz situacij, ki so se dele v prvem trenutku neresljive, da smo lahko svoje poslovanje in poslovni rezultati praktično izpeljali po planskih predvidevanjih.

Res je, da smo se morali vse leto truditi, da bi te številke realizirali, vendar smo, kar smo želeli, da bi tovarna lahko obratovala, nam je tudi uspelo. Že, da bi morali delavci ostajati

doma, ali iskati zaposlitev v drugih delovnih organizacijah, v lanskem letu ni bilo pa tudi finančni rezultat je temu ustrezen tako, da smo lahko kljub vsem črnogledim napovedim ob vseh mogočih gospodarskih ukrepih, ki so nam v začetku leta skorajda polomili vse naše načrte vendarle uspeli.

Ob koncu leta se je vendar izkazalo, da smo le našli toliko notranjih rezerv in poti, da smo se iz vseh težav rešili s pozitivnim rezultatom. Res da ni ostanek dohodka tako velik, kot smo ga planirali, a ji kljub temu veliko večji od tistega, ki smo ga ob sprejemu restriktivnih ukrepov predvidevali. V normalnih pogojih je izdelati in načrtovati gospodarski plan kake organizacije ZD zelo

Vladimir Zorc.

enostavno. Poznati je namreč treba tržišče in tržne razmere, imeti dovolj kapacitet, imeti tržno sposobne proizvode, in ustrezno količino obratnih sredstev. Vse to omogoča ob normalnem poslovanju tudi normalno sestavo gospodarskega načrta.

Kljub temu, da smo te elemente neke izpolnili, je naš gospodarski načrt še poln neznank. Še vedno namreč ni dovolj, da imamo tržišče tako domače kot tuje; Da bi lahko prodali svoje izdelke,

jih moramo najprej izdelati, napravimo pa jih lahko le z materialom, ki ga po večini uvažamo. Naša sreča je, da bomo v letošnjem letu že nekatere uvozne artikle lahko nadomestili z domačimi artikli, da imamo izvoz, ki ga bomo praktično tudi morali bistveno povečati, ker le izvoz nam omogoča, da bomo lahko naša planska predvidevanja tudi izpolnili. V številkah povedano, v letu 1983 bi želeli proizvodnjo povečati za 24%, pri tem pa naj bi se naš izvoz v skupni številki povečal za 23%.

Največje naloge smo si naložili pri povečanju izvoza na konvertibilno tržišče, namreč kar za dobrih 60%, obratno pa moramo izvoz na vzhod zmanjšati in naj bi v novem planu znašal le slabih 70%, tako da mislimo, da bomo lahko z izvozom in z ostalimi dohodkovnimi povezovanji s tistimi organizacijami, ki naše kondenzatorje vgrajujejo v svoje končne izdelke ko z združevanjem sredstev le lahko uresnili naš gospodarski

načrt, ki je kljub vsemu za zdajšnje gospodarske razmere pogumen.

Največja neznanka je za nas, kakor tudi za vse ostale gospodarstvenike, še vedno, koliko deviznega priliva, oz. količine bodo pravice od povečanja našega izvoza za naš uvoz in, ali bodo res te pravice deljene selektivno tako, da ne bo vseeno, koliko jih lahko uporabljati tisti, ki ni sposoben, oz. ki onemogoča uporabo domačega materiala, proti tistim, ki iz cenovnih ali drugih razlogov uvažajo drage uvožene materiale in jih potem na domačem tržišču prodajajo.

Cas hitro beži, za nami sta že dva meseca in reči moramo, da se kljub nejasni situaciji naša predvidevanja uresničujejo dokaj dobro. Zaenkrat ni težav, razen tistih pri opremljenosti in investicijah. Sama proizvodnja teče tako, da vse kaže, da lahko ob takšnem delu, kot smo si ga zastavili v začetku leta, pričakujemo, da bo tudi konec tega leta tako uspešen kot je bil lanske.

D.Ž.

Razpis nagrad Iskre za l. 1983

Komisija za nagrade in priznanja Iskre objavlja na osnovi 20. člena in v skladu s členi 3, 5, 15 in 21 Samoupravnega sporazuma o nagrajevanju posebnih dosežkov v SOZD Iskra s podeljevanjem »Nagrada Iskra« in »Priznanje Iskra«

razpis

- za nagrado Iskre, ki se podeli delavcu Iskre za izjemno ustvarjalno delo, ali vrhunski dosežke trajnega pomena, ki so odločilno prispevali k uresničevanju družbeno ekonomske vloge Iskre in k njenemu splošnemu ugledu v ožji in širši družbeni skupnosti;
 - za pet nagrad Iskre, ki se podelijo delavcem Iskre in drugim fizičnim osebam za izjemne dosežke na posameznih področjih dejavnosti, pri razvoju samoupravljanja in družbeno-politični dejavnosti, za tehnično-tehnološke dosežke in dosežke na področju investicij, gospodarjenja, razvoja organizacije, produktivnosti dela, kvalitete, oblikovanja ter drugih pomembnih področij v SOZD Iskra.
- Kandidate za nagrade Iskra lahko predlaga vsak delavec Iskre, vsaka organizacija združenega dela v Iskri in njeni samoupravni organi, družbenopolitične organizacije, ki delujejo v organizacijah združenega dela Iskre in na ravni SOZD in kolegijski poslovodni organ SOZD.
- Pisni predlogi morajo poleg organizacije, oz. imena predlagatelja vsebovati še:
- priimek in ime, poklic kandidata ter dela in naloge, ki jih opravlja, oz. firmo, ali ime domače organizacije, oz. tuje organizacije,
 - predlog za nagrado iz točke 1. ali iz točke 2.
 - vrsto, področje, obseg in uspeh izjemnega ustvarjalnega dela, ali vrhunskih dosežkov, če gre za eno nagrado,
 - vrsto, področje, obseg in uspeh izjemnih dosežkov in drugih dosežkov (iz točke 2.), če gre za pet nagrad,
 - obširno obrazložitev in utemeljitev s potrebnimi dokazili,
 - družbenopolitično oceno kandidata, če gre za domačo fizično osebo.
- Predloge je treba dostaviti najpozneje do 30. aprila na naslov: SOZD Iskra — sekretariat DS SOZD, Ljubljana, Trg revolucije 3—12.
- O posameznih predlogih komisije dokončno odloča delavski svet SOZD na zasedanju pred 4. julijem.
- Nagrade se svečano podelijo dobitnikom na proslavi dneva Iskre—dneva borca. Sklep delavskega sveta o podelitvi nagrad se objavi v glasilu Iskra.

Dnevni red 5. zasedanja DS SOZD Iskra (3. 3. 1983)

- potrditev sklepov 4. zasedanja DS SOZD Iskra z dne 27. 12. 1982 in informacija o izvajanju in izvršitvi sklepov
- ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnih sporazumov SOZD Iskra,
- predlog Odbora za varstvo pri delu in humanizacijo dela glede spremembe rokov za izvedbo nalog iz programa aktivnosti na temelju zaključkov 2. strokovne konference o humanizaciji dela
- predlog Letnega programa SOZD Iskra za leto 1983 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz Samoupravnega sporazuma o temeljih SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981—85
- Poročevalec: Zoran Polič, Štefan Perčič
- predlog višine združenih sredstev za realizacijo prioritarnih investicij za leto 1983
- združevanje sredstev za razvoj črne metalurgije v slovenskih železarnah
- Poročevalec: Fabio Škopac, Jože Šurc
- predlog pokrivanja izgub iz združenih sredstev rezerv SOZD Iskra za DO Iskra
- Delta
- Poročevalec: Fabio Škopac
- informacija predsednika KPO SOZD Iskra o prevzemu novih delovnih obveznosti in predlog za pričetek razpisnega postopka za prosta dela in naloge predsednika KPO SOZD Iskra
- Poročevalec: Anton Stipančič
- predlogi KOS SOZD
- imenovanje Odbora za proslavo dneva Iskre in delegata SOZD Iskra v DS TOZD Univerzitetni inštitut za klinično nevrofiziologijo
- vprašanja delegatov.

XXI. zimsko športne igre Iskre

Gozd Martuljek 25. februarja popoldne in Kranjska gora 26. februarja dopoldne bosta prizorišče letošnjih XXI. zimskih športnih iger SOZD Iskra, za katere se je skupno prijavilo 733 smučark in smučarjev iz vseh organizacij Iskre. V smučarskih tekih bo v petek nastopilo 52 tekmovalk in 149 tekmovalcev, na sobotnem veleslalomu pa 112 tekmovalk in 569 tekmovalcev. Spridlo tolikšnega števila prijavljenih tekmovalcev se obeta zagrižen boj v posameznem tekmovalnem razredu in če bodo svoje prispevali še lepo vreme in ugodne snežne razmere, potem bomo prihodnjič spet lahko zapisali o uspehih zimsko športnih igrah Iskre.

Sindikat v spopadu z dezintegracijskimi težnjami

● Osnovne organizacije zveze sindikatov in konference teh osnovnih organizacij se v sestavljenih organizacijah združenega dela povezujejo v koordinacijski odbor sindikata, ki ga sestavljajo delegati vseh osnovnih organizacij in konference osnovnih organizacij zveze sindikata. Naloga koordinacijskega odbora je, da obravnava pobude in predloge, razpravlja o problemih in organizira ustrezne akcije. Ne more pa sprejemati stališč. Skupna stališča, oblikovana v koordinacijskem odboru, lahko sprejemajo le osnovne organizacije zveze sindikatov neposredno ali pa njihovi pooblašeni delegati.

Koordinacijski odbor sindikata v sozdu usklajuje stališča osnovnih sindikalnih organizacij in konference osnovnih organizacij o vseh vprašanih, ki so v sestavljeni organizaciji skupnega pomena in pomembna za uresničevanje funkcije zveze sindikatov v sestavljeni organizaciji. Lahko pa opravlja tudi druge naloge, ki mu jih zaupajo osnovne organizacije ali konference, vodi aktivnosti osnovnih organizacij in konference v zvezi z uresničevanjem skupno sprejetih stališč in neposredno deluje v samoupravnih in drugih organih sestavljene organizacije v zvezi z uresničevanjem sprejetih stališč. Pri oblikovanju skupnih stališč in smernic osnovnih organizacij ima v sestavljeni organizaciji združenega dela koordinacijski odbor sindikata nalogo, da pri razčiščevanju spornih vprašanj in pri oblikovanju stališč sodeluje z ustreznimi občinskimi in medobčinskimi organi zveze sindikatov, pri oblikovanju pomembnejših stališč sodeluje tudi z ustreznimi republiškimi odbori sindikata in z republiškimi svetom Zveze sindikatov Slovenije.

V republiških odborih sindikatov dejavnosti skoraj praviloma na vse pomembnejše seje izvršnih odborov vabijo tudi predsednike koordinacijskih odborov sindikata iz sestavljenih organizacij na njihovem področju dela. V vseh republiških odborih zatrjujejo, da so sindikati v sozdu ustrezno organizirani, da v bistvu zadovoljivo opravljajo naloge, ponekod so delo koordinacijskih odborov sindikata v sozdu tudi posebej pohvalili. Tako, na primer, v sozdu slovenskih železarn, v Iskri ali v sozdu elektrogospodarstva. Kako težka in zapletena je lahko naloga koordinacijskega odbora sindikata v sozdu, najbolj ponazarja primer Iskre, ki ima svoje tozde, delovne organizacije ali dislocirane obrate kar v 27 slovenskih občinah. Tako se mora sindikat spopadati marsikdaj še z dezintegracijskimi težnjami, za katere je treba iskati vzroke v nekaterih lokalnih megalomanijah. Takšni procesi ne bi bili v prid niti konkretnim delovnim okoljem niti Iskri kot celoti. Pri usklajevanju mnenj v koordinacijskem odboru sindikata pa opazajo, da so nekatere osnovne organizacije sindikata in sindikalne konference bolj vezane na občinske sindikalne svete in se dogaja, da osnovne organizacije sindikata urejujejo posamezna vprašanja primerno svojem okolju oziroma svoji družbenopolitični skupnosti, kar pa ni zmeraj tudi v skladu z interesi Iskre kot celote.

RAZGOVOR S PETROM POLAKOM, STROKOVNIM SODELAVCEM V VODSTVU DO TELEMATIKA

Cilj: večje zadovoljstvo z delom

Po zaključku druge strokovne konference o humanizaciji dela so bili DS SOZD Iskra posredovani sklepi. DS je sprejel sklep, da je treba izdelati tudi ustrezeni program dela, da je bil izdelan in ga je sredi leta obravnaval odbor za varstvo pri delu in humanizacijo dela pri DS SOZD Iskra, decembra pa ga je sprejel oz. potrdil še DS SOZD. Da bi o tem programu izvedeli kaj več, smo o zadevi povprašali Petra Polaka, ki je sodeloval pri izdelavi tega programa in ki je hkrati začasno zadolžen za področje varstva pri delu v Skupnih službah DO Telematika.

Glede na to, da je bil vaš program dela izdelan na osnovi konference pristojnih strokovnjakov po eni strani ter da je bil sprejet in potrjen po pravilnem postopku tudi s strani pristojnih samoupravnih organov v Iskri bi bilo sklepati, da je bil ta program tudi ustrezno odmeven. Kaj bi nam mogli povedati o tem?

Da, lahko bi bilo tako, kot predpostavljate, toda, na žalost, je položaj v zvezi s tem prav nasproten našim željam in potrebam.

Kako to mislite?

Težko bi bilo namreč govoriti o splošnem kakšnem odmevu tega programa do sedaj.

Zakaj? In če je tako, v čem vidite razloge za takšen položaj?

Zdi se, da je najprej treba imeti pred očmi dejstvo, da o tem področju kar nismo vajeni posebej razpravljati. Vzrok spet za to, pa je videti v tem, da je bilo področje varstva pri delu v Iskri že leta nazaj potisnjeno nekam na povsem stranski tir in tako so se ljudje, tudi tisti na vidnejših mestih nekako odvajali misliti na to, da bi bilo sploh potrebno posebej porabljati čas za stvari, ki niso bile videti vredne osrednje pozornosti.

To slišati, se zdi, je nekam čudno, mar ne?

Da, morda imate prav. Toda, dejstvo je, da je povprečno pojmovanje varstva pri delu pač zaostalo za splošnim razvojem celotnega sistema Iskre. Na varstvo pri delu se pri nas, žal, še vedno gleda kot nekdanje na tako imenovano HTV (higiensko-tehnično varnost), ki pa je bilo z zakonom odpravljen že sredi šestdesetih let. Tedanja pojmovanja o HTV pa so se zadržala in se prenesla na sedanje varstvo pri delu, kar pa seveda še zdaleč ni prav. Varstvo pri delu je tako v naših okoljih še sedaj pojmovano kot nekakšen stereotip, vezan na HTV. Spremeniti ta pojmovanja pa je zelo težko.

Toda, vendarle bi bilo težko verjeti, da je vzrok neodmevnosti za delavce tako aktualnega programa dela, kakršen je tisti, ki se nanaša prav na njihovo varnost pri delu?

Prav imate, res. Stvar pa je v tem, da smo predlagatelji tega programa imeli pred očmi tudi potrebo po napredku

tega področja. Zato smo k njegovi izdelavi pristopili nekako inovativno in smo v programu obdelali ne le vsebino, opredelili roke, in nosilce za posamezne naloge, ampak smo k temu dodali še metodološko napotilo.

Vso stvar smo poskušali torej zasnovati tudi metodološko na ustreznem nivoju. Glede na majhno odmevnost bi človek mogel res pomisliti, da smo s tem programom le preveč odskočili od tistega stereotipnega pojma o HTV, katerega pa se ljudje še vedno niso uspeli otresti. Da na program ni bilo posebnega odziva, je torej s te strani gledano, kar razumljivo, saj je bil ustvarjen razkorak med pojmovanji v praksi vsaj v nekaterih okoljih in sodobno zasnovano programa le nekoliko prevelik, da bi ga bilo moč tako hitro premostiti.

Torej ne gre samo za ta nesporazum, ampak še za nekatere druge?

Poudaril bi, da tu ni šlo za program dela odbora za varstvo pri delu in humanizacijo dela, saj ga le-ta ne potrebuje zase. Program je torej zasnovan z namenom, da zajame celotni poslovni sistem Iskre s posebno mislijo na to, da imamo opraviti s kar tremi ravni samoupravne organiziranosti, kot so TO, DO in SOZD.

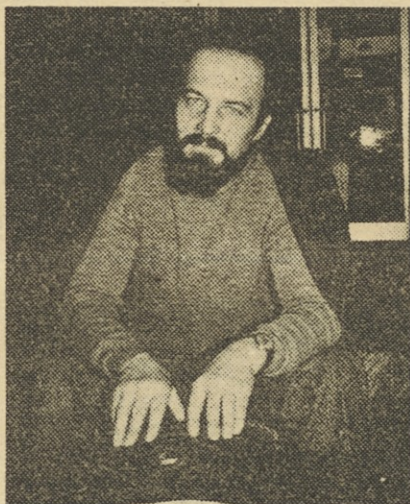
Na vseh ravneh pa smo v tem pogledu upoštevali štiri linije organov in odločanja, kot so: samoupravna, poslovodna, strokovna in družbeno-politična.

Kaj torej lahko pričakujemo od DS SOZD poleg sprejemanja programa?

»Predvsem to, da bo v bodoče tudi posebej obravnaval vprašanja humanizacije in varstva pri delu in o teh področjih zahteval poročila tudi v letnih poslovnih poročilih. Na DS naj bi obravnavali tudi poslovna poročila posameznih strokovnih področij, (glede na to pač, da je poslovno poročilo le zbir teh področnih poročil). V teh poročilih bi morala biti zajeta tudi vsebina humanizacije dela in varstva pri delu.«

Kako ste ta cilj zajeli v vašem programu dela?

»V metodoloških napotilih smo posebej poudarili nekaj nalog, ki se navezujejo na področje posameznih strokovnih kolegijev. Posebej pa smo izpostavili še nekaj aktualnih nalog, npr. naloge v družbeni standard, ocenitev stanja izboljšave delovnega okolja, (z investicijami v zgradbe in podobno), nadalje način, kako se tematsko vgra-

Peter Polak.

juje področje varstva pri delu in humanizacije dela v izobraževalne oblike na ravni SOZD. Še posebej je v tej zvezi potrebno poudariti prizadevanja strokovnih področij za skrb za delavce z zoženo delovno sposobnostjo.«

To vsekakor mora biti usklajeno na ravni SOZD?

»Vsekakor! Če namreč na tej ravni izvajamo določeno poslovno politiko in če je varstvo pri delu in humanizacija dela sestavni del poslovne politike je prav, da se to področje posebej izpostavi tudi na ravni SOZD, oz. drugače: če temu danes ni tako, pomeni, da je naša poslovna politika pomanjkljiva.

Sicer pa je stik z nivojem SOZD in DO v programu tudi jasno konkretiziran. Vse je natančno opredeljeno, treba je naš program le pravilno brati. Jasno pa je seveda, da z nivoja SOZD ne moremo diktirati, kaj naj vsaka DO na tem področju počne. Lahko se skupaj dogovorimo le o tem, da mora vsaka DO za to področje imeti izdelan akcijski program s srednjeročno usmeritvijo. Ta, naš program, pa naj bi bil predvsem metodološki pripomoček, na podlagi katerega naj bi se mogle DO in TOZD lotiti lastne konkretizacije.

Na ravni SOZD morajo nadalje zadolžiti direktorje posameznih področij, da na svojih področnih kolegijih razpravljajo in se dogovarjajo o načinu sodelovanja v akcijskem programu. Ta akcijski program pa bi bilo treba obravnavati na vseh strokovnih kolegijih. To, pa spet pomeni zvezo z nivojem DO, ki naj bi odločala o tem, kaj naj bi se dogovarjali. Gre torej za akcijski program poslovnega sistema SOZD.«

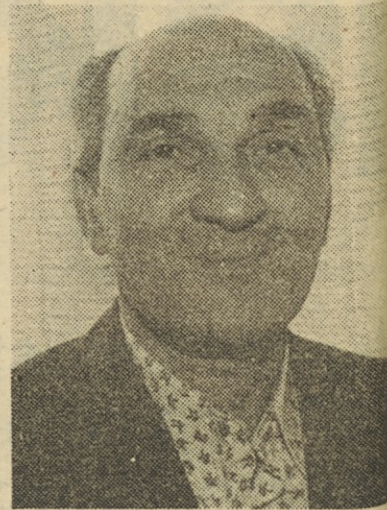
Na kakšni stopnji razvoja sta zdaj varstvo pri delu in humanizacija dela?

Varstvo pri delu in humanizacija dela sta relativno v precejšnjem zastoju. To

(Nadaljevanje na 3. strani)

Inovacijsko dejavnost je treba sistematizirati

Zelo aktivni Klub inovatorjev Iskre v Šentjerneju je dal pobudo za nov Samoupravni sporazum o inovacijski dejavnosti. Sodelujejo TOZD Industrijska elektronika iz Kostanjevice in šentjernejski tovarni HIPOT in Upori. Zakaj sprememba? »Inovacije so preveč prepuščene sami sebi, odvisne so le od dobre volje in nardarjenosti posameznikov in njihovih interesov,« pravi Lado Androja, referent za Inovacije v Šentjerneju.

Lado Androja.

Torej bi bila bistvena sprememba v mentaliteti oziroma metodologiji pristopa k inovacijski dejavnosti. Ta naj bi postala načrtna in metodična, za kar naj bi vsaj delno skrbeli poslovodniki in seveda strokovni ljudje v TOZD. Tako bi razpisovali inovacijske naloge, ki bi kompleksno reševale tehnične probleme kot so: avtomatizacija delovnih procesov, tehnologijo postopkov, avtomatizacijo posameznih naprav, strojev in pripomočkov, ki so za tovarno najpomembnejši.

Prav zaradi te sistemske pa naj bi se vključili poslovodni organi in strokovni sodelavci, ki naj bi pokazali na največje probleme in načrtno zastavili cilje inovatorjem za vse leto ali celo za daljše obdobje. Tako bi postala inovativna dejavnost bolj načrtna in sistematična in ne več prepuščena slučajnim reševalcem inovativnih nalog, oz. inovatorjem, kakršni so sedaj. Zato se zgodi, da izpopolnim en sam proces, eno napravo ali odkrijemo nov prijem. Ostali proces dela pa ostaja na nižji ravni. Poleg tega so ugotovili, da tudi stimulacije niso najboljše razpisane. Če se ti posreči rešiti donosnejši proces, dobiš več. Zato pa drugje čakajo na rešitev manj zanimivi procesi, ki pa krvavo potrebujejo rešitev prav v inovacijah.

S sistematičnim in strokovnim pristopom bi vsekakor pridobili precejšen prihranek v primerjavi s stanjem pred inuiranjem. Ta sredstva pa bi primerjalno konec leta posebej ugotovili in jih namenili nekako takole: del za splošne namene, drugi del direktno za inovatorje, ki so bili neposredno udeleženi v inovacijskem procesu. Tretji del pa bi

namenili za vse, ki so posvetili svoje delo inovacijam, ali pri njih sodelovali timih.

Tako bi stimulirali vse, ki so sodelovali v inovacijskem procesu, oz. so omogočili, od delavcev v neposredni proizvodnji, prek poslovodnikov na strokovnjakov. Stimulacija naj bi se plačevala ločeno od osebnih dohodkov, da bi bilo s »plačilne liste jasno videti, kaj je »redni« osebni dohodek in nagrada, oz. delež od inovacije. Tako tudi ne bilo ugibanja, kaj je dohodek povečanih cen, kaj pa od višje storilnosti, ki bo dosežena z inovacijami.

Ideja je zanimiva in originalna. Lado Androja pa pravi, da je pri strokovnih ljudeh v SOZD naletela na nerazumevanje. »Ko smo jim razlagali naše predloge, so menili, da imajo v SOZD Iskre že vrsto sporazumov in predpisov in naša hotenja in delo raji prilagodimo in »vklupimo« v enega od obstoječih. V Šentjerneju pa pravijo, da ne bodo odnehali.

Morda pa bi kazalo le razmisliti o p budi izkušenih praktikov, ki imajo seboj že lepo vrsto realizacij na področju inovacij?

POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasni projektno zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD objavljali sproščene sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpis za vodilna in vodstvena dela in naloge. V glosilo, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispele k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

ISKRA ZMAJ: DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

1. VODENJE PRODAJNE SLUŽBE (ponovno)

Pogoji: visoka ali višja izobrazba komercialne, ekonomske ali tehniške smeri in štiri leta delovnih izkušenj na komercialnem področju; poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. IZVOZNEGA KOMERCIALISTA v prodajni službi

Pogoji: visoka ali višja (višja z dokazovanjem delovne zmožnosti) izobrazba ekonomske ali komercialne smeri ter 3 oz. 4 leta delovnih izkušenj na izvoznem področju; opravljen izpit iz zunanjetrgovinske registracije ter aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika. Lahko je tudi pripravnik.

3. KEMIJSKEGA TEHNIKA (za določen čas) v laboratoriju področja kakovosti.

Pogoji: kemijski tehnik in tri leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 50 delovnih dni. Lahko je tudi pripravnik.

4. PRIPRAVNIKA — ELEKTRO ALI STROJNEGA TEHNIKA za nedoločen čas v tehnično razvojnem področju.

Pogoji: orodjar, ključavničar ali električar (KV) ter dve leti delovnih izkušenj na področju prototipov ali kosovne proizvodnje; poskusno delo je 40 delovnih dni.

6. TEHNIŠKEGA RISARJA v tehniško razvojnem področju

Pogoji: tehnični risar in eno leto delovnih izkušenj na tehniško risarskih nalogah. Poskusno delo traja 30 delovnih dni.

TOZD SPECIALNE BATERIJE ŠENTVID PRI STIČNI

1. ADMINISTRATORJA v sektorju operativne priprave dela

Pogoji: osnovno strokovna — administrator ter 2 leti delovnih izkušenj, znanje strojeopisja; poskusno delo traja en mesec.

2. TEHNIŠKEGA KONTROLORJA v sektorju operativno tehnične kontrole

Pogoji: osnovna strokovna — fizikalni laborant ali elektromehaničar ter 2 leti delovnih izkušenj; poskusno delo traja en mesec.

TOZD BATERIJE LJUBLJANA

1. BATERIJSKE DELAVKE V SEKTORJU PROIZVODNJE

pogoji: osnovna šola. Delo je v dveh izmenah. Poskusno delo traja tri mesece.

2. REZKALCA v sektorju vzdrževanja in delovnih sredstev

Pogoji: rezkalec (KV) in dve leti delovnih izkušenj; poskusno delo traja 40 delovnih dni.

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili pošljite v petih dneh oz. v roku, kot je objavljeno v Delu z dne 21. 2. 1983, na naslov Iskra-Industrija baterij Zmaj, Ljubljana, Stegne 23, kadrovska socialna služba. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po zaključenem roku za sprejemanje prijavi.

Sektor Elementi v TOZD Razvojni inštitut

Uspešno organizirana inovacijska dejavnost mora vsebovati vse aktivnosti, od tržne raziskave do uspešnega prenosa izdelka v redno proizvodnjo. Osnovna naloga te dejavnosti je obnavljanje proizvodnega programa ter razvoj in osvajanje novih izdelkov in tehnologij na področju nekega programa.

Prav iz tega razloga moramo inovacijsko dejavnost opredeliti kot sistem, v katerega vlagamo določeno znanje, fizično delo, finančna sredstva itd., iz njega pa pričakujemo dognane rešitve izdelkov, postopkov.

V tak sistem pa moramo vgraditi tudi ustrezne filtre, regulatorje in kontrolne točke, da ga uspešno spremljamo in vodimo. Vlogo kontrolnih točk moramo še posebej izpostaviti, ker v le-teh kritično ocenimo posamezne faze opravljenega dela in se odločimo za nadaljnji razvoj, oz. ustavitve naloge. Na ta način je dosežena racionalizacija in zmanjšana nevarnost neuspeha osvajanja novih izdelkov.

Avtomatika ima zelo raznovrsten in širok proizvodni program, ki se deli na elemente, naprave in sisteme. Področje elementov (mehanski, elektromehanski, elektronski, spojni in povezovalni, pretvorniki in senzorji), ki ga obravnavamo, se močno razlikuje od elektronskih naprav, saj le-ti zahtevajo veliko bazičnih znanj iz fizike, elektrotehnike, kemije, strojništva in metalurgije ter ustrezno opremo in materiale.

Razvijalci, tehnologi, merilci in konstruktorji si morajo pridobiti široko interdisciplinarno znanje, ki je predpogoj za uspešno izdelavo razvojne naloge. Drugi predpogoj so dobro opremljene prototipne delavnice, oz. laboratoriji, v katerih se na osnovi preizkusa in verifikacije pokaže ustreznost razvoja in konstrukcije.

Obstoječe stanje v inovacijsko-reprodukcijski verigi elementov in trenutno neugodne razmere na trgu so zahtevale novo, učinkovitejšo organizacijo

inovacijske dejavnosti elementov, ki mora v čim krajšem času pokazati prve rezultate.

S tem namenom smo v TOZD Razvojni inštitut reorganizirali razvojni sektor elementi tako, da smo iz delovne skupnosti prenesli laboratorijsko dejavnost, razvoj in izdelavo merilnih in kontrolnih pripomočkov ter razvojno tehnologijo.

Na novo pa smo organizirali prototipno dejavnost. Inovacijski proces pa se zaključuje s prenosom (osvajanjem) izdelkov in metod v samo proizvodnjo za TOZD: Sestavni deli, Naprave za energijo, Stikalni elementi, Releji in ELA. Na podoben način sta organizirani inovacijska in proizvodna dejavnost na področju elementov za namen-skega kupca, le da se tudi osvajanje in maloserijska proizvodnja odvija v TOZD Razvojni inštitut.

Obseg inovacijskih nalog, ki smo jih na programu elementov planirali za letošnje leto, je omejen predvsem z razpoložljivimi finančnimi sredstvi, kadri in osnovnimi sredstvi. Vendar smo z velikim razumevanjem in pripravljenostjo omenjenih TOZD uspeli združiti zadostno količino sredstev tako, da bodo inovacijske naloge lahko potekale skozi vse leto brez zastojev in večjih motenj.

Delavci sektorja elementi pa smo odgovorni, da planirane naloge kakovostno rešimo v zastavljenih rokih in s tem doprinesemo k programski zaokroženosti posameznih TOZD in k lažjemu plasmaju izdelkov na tržišča.

Stane Kavkler

TOZD MONTAŽA, SPODNJA IDRİJA

Dohodkovni odnosi še podlaga za sodelovanje

Samoupravni sporazum, ki ureja medsebojne odnose med dobavitelji polizdelkov TOZD Tovarna elektromotorjev iz Železnikov in kupcem TOZD Montaža Spodnja Idrija, velja že dve leti. Dovolj dolga doba, da je moč oceniti rezultate tako zasnovanega samoupravnega sporazumevanja, ki temelji na dohodkovni povezavi obeh sodelujočih partnerjev. V idrijski temeljni organizaciji so zato 16. februarja sklicali sestanek, na katerem so seznanili predstavnike KPO in DPO SOZD Iskra, DO Široka potrošnja in občine Idrija s svojimi ugotovitvami o poteku sodelovanja med Železniki in Spodnjo Idrijo.

Rezultati so na prvi pogled zadovoljivi, vsekakor mnogo boljši kot v obdobju pred sprejemom tega samoupravnega sporazuma. Vendar pa se pojavljajo težave, ki jih bo treba rešiti tudi v določenih tega samoupravnega akta. V Spodnji Idriji tako menijo, da bi morali dohodkovno povezavo še okrepiti z upoštevanjem razmer in stanja na zahtevnem tržišču, kamor tudi sami prodajo kar devet desetih svojih izdelkov — posredno ali neposredno.

Ugotavljajo tudi, da bi morali poenostaviti način določanja cen za polizdelke, ki jih dobavljajo Železniki, določiti obdobje, ko veljajo cene in za enako obdobje obračunavati tudi izpade dohodka zaradi zastojev. Prav zastoji proizvodnje zaradi nedobav iz Železnikov so glavna ovira za širjenje, oz. nemoteno proizvodnjo v Spodnji Idriji, zato je želja, da bi bile dobave kar najrednejše, razumljive. S tem v zvezi je tudi mnenje idrijske temeljne organi-

Intenzivno uporabiti razpoložljivo znanje v Jugoslaviji

V četrtek, 17. februarja so se sestali na strokovnem kolegiju raziskovalne enote predstavniki razvojnih oddelkov iz vseh TOZD in Skupnih služb IEZE. Sprejeli so letni program dela za letošnje živahno razpravljali o osnutku Pravilnika o inventivni dejavnosti, o nagradah Iskre, nagradah iz Sklada Borisa Kidriča in nagradah občinskih raziskovalnih skupnosti.

Ker je bil strokovni kolegij v TOZD SEM, je Anton Polajnar najprej predstavil novosti te tovarne. TOZD Specialni elementi in materiali je namreč zanimiva zato, ker ima zelo bogato razvojno in inovacijsko dejavnost. Delajo po večini po posebnih naročilih kupcev. Zato je tudi večina njihove proizvodnje skoraj unikatna, vsekakor pa imajo daleč najboljše proizvodni program v IEZE. Po prvih tipanjih na inozemskem trgu jim je lani uspelo že izvoziti skoraj za pol milijona dolarjev, letos pa povečujejo izvoz precej nad lanskega. To pa je gotovo že lep uspeh za ta 200-članski kolektiv.

Strokovni sodelavci razvojnih služb so najprej pretresli možnosti za navezavo novih stikov in novih sodelovanj z znanstvenimi institucijami tudi izven Slovenije. Ugotovili so namreč, da se je zelo dobro obneslo sodelovanje TOZD Magneti in Inštituta za fiziko Vseučilišča v Zagrebu. Tako so s kvalitetnim znanjem strokovnih sodelavcev tega Inštituta v Magneti prišli (in še bodo) do zelo dobre opreme, za katero so bili prepričani, da jo bodo morali uvoziti.

Kolegij je sklenil, da bodo navezali tesnejše stike s Inštitutom Ei Niš, z Mihailom Pupinom, z Vinčo in še nekaterimi. Seveda pa bo ostalo tesno sodelovanje z Inštitutom Jožef Stefan, z ljubljansko Fakulteto za elektrotehniko in Inštitutom za elektroniko in vakuumsko tehniko. Še več, nekatere raziskave bodo celo razširili in poglobili.

Ob vse večji, pravečirki dirki razvoja elektronike v svetu so ugotovili, da kadrovske vse težje sledijo vedno višjim zahtevam po programu elementov. Zlasti izvoz postavljajo tudi pred strokovne ljudi v razvojnih in raziskovalnih

zacijah, da bi bilo treba skrajšati dobavne roke za polizdelke, namenjene za proizvodnjo elektromotorjev za izvoz. Sedanji trimesečni dobavni roki so namreč dostikrat predolgi glede na zahteve tujih kupcev.

Mnenja Montaže iz Spodnje Idrije bodo prav gotovo obravnavali tudi v Železnikih, v Tovarni elektromotorjev ter na skupnem sestanku z idrijsko temeljno organizacijo slednjič obravnavali možnosti za še boljše sodelovanje. SF

Na strokovnem kolegiju razvojne enote IEZE.

službah vse večje in obširnejše naloge. Sicer zadnja leta prihajajo novi in novi inženirji in tehniki, zlasti študenti, kar pa je še vedno premalo. Imajo dober pregled in bodo skušali izpopolniti vrzeli. Predvsem manjka izkušenih strokovnjakov za zahtevnejše operativne naloge, ki bi prebili ne le znanje, ampak tudi lastna dognanja v hiter, učinkovit ter praktično uporaben program.

Ob osnutku Pravilnika o inovativni dejavnosti se je razvila živa in tvorna debata. Nekateri so predlagali, da bi bilo treba vanj vnesti tudi kriterije za sistematično inoviranje. V načrtih in letnih programih naj bi tvorno sodelovali tudi direktorji in razvojni ter tehnološki strokovnjaki.

Dogaja se namreč, da inoviramo posamezne procese, faze ali postopke, premalo pa je sistematičnega pristopa in načrtnega inoviranja za avtomatizacijo, posodobitev in racionalizacije celotnih proizvodnih linij in procesov. Menili so, da je inoviranje preveč prepuščeno posameznikom, entuziastom in celo računarjem, ki ob inovaciji pač zberejo in obdelajo tisto, »kar več vrže«. Ob vse bolj razgibani inovativni dejavnosti pa je škoda, da ni več načrtnega vodenja in načrtovanih nalog, za kar bi morali poskrbeti poslovodni ljudje in strokovni sodelavci iz razvojnih in tehnoloških služb.

Nepizadet opazovalec in še bolj poslušalec je ob tej debati o razvojni in še bolj inovativni dejavnosti lahko opazil, da so se strokovnjaki ves čas sklicevali na poslovodne organe. Direktor bi moral, direktor bo, direktor je odklonil, direktor je podprl in tako naprej v tem slogu. Človek je dobil vtis, da strokovno mnenje še vedno premalo velja.

F. Kotar

ISKRA—AVTOMATIKA

Mesec inovacij v TOZD Sestavni deli

Z novim zakonom o Varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov spoznavanja, je bil 1982. leta narejen korak naprej v smeri vzpodbujanja ustvarjalnosti, s katero se razvija sodobna domača tehnologija, povečuje produktivnost dela, izboljšuje kakovost izdelkov, postopkov in storitev ter razširja materialna osnova združenega dela. Na lanske letošnji največji tovrstni jugoslovanski prireditvi RAST YU '82, ki nudi zaokrožen pregled najnovejših proizvodnih, tehnoloških in znanstveno-raziskovalnih dosežkov je 758 razstavljalcev prikazalo 2860 izumov, tehničnih izboljšav in novosti, kar zgovorno priča o potencialih v inventivnem delu.

Razveseljev je predvsem podatek, da je širša družbena akcija, ki vzpodbuja delavce k ustvarjalnemu in kreativnemu delu, našla odziv tudi v Iskri, v okolju, kjer je nujnost prenosa inovacij v neposredno proizvodnjo življenjskega pomena. Poleg urejanja konkretnih obveznosti, ki so natančneje opredeljene v zakonu v okviru poglavja: samoupravno urejanje do izkoriščanja v združenem delu ustvarjenih izumov ter organizacijskih sprememb v službah na ravni delovnih, oz. temeljnih organizacij, ki pokrivajo do dejavnost, so prizadevanja dobila tudi konkretno obliko v akcijah, kot je mesec inovacij.

Tako so tudi v TOZD Sestavni deli delovne organizacije Avtomatika, na seji komisije za inovacije obravnavali predlog za razpis meseca inovacij, ki naj bi vzpodbujal množično inventivno dejavnost delavcev v temeljni organizaciji. Na njihov predlog je delavski svet TOZD v petek, 18. t.m. sklenil, da mesec marec '83 razpiše kot mesec inovacij z naslednjimi kriteriji:

- Izboljšajmo naše poslovanje, poiščimo rešitve kot na primer
- z zamenjavo materiala znižati stroške, izboljšati kakovost
- s spremembo tehnoloških postopkov in konstrukcij povečati storilnost, gospodarnost, zanesljivost

— s prilagajanjem delovnih sredstev, dela in okolja delavcu, doseči boljše delovne pogoje

— varnost delavca in sredstev, ali rešitve tehničnih, ekonomskih in organizacijskih problemov, ki bodo porok prihodnjemu, bolj uspešnemu poslovanju.

Vse uporabne predloge bo po poteku roka na osnovi pravilnika o vzpodbujanju in vrednotenju ustvarjalnega dela v TOZD, obravnavala komisija za ustvarjalno delo. Avtorji uporabnih predlogov — rešitev bodo v mesecu aprilu prejeli nagrade v višini od 500 do 1.000 dinarjev.

Povzemimo še del besedila prispevka iz internega biltena TOZD, s katerim so pozvali sodelavce, da se v čim večjem številu in s čim boljšimi predlogi vključijo v akcijo: »Z akcijo želimo doseči, da bo inventivno racionalizatorska dejavnost postala gibal celotnega kolektiva in ne da bo slonela samo na pešči naših sodelavcev. Zavedati se moramo, da je naša dolžnost soustvarjati in krepi našo samoupravno socialistično družbo. Osnovni pogoj samostojnega in neodvisnega razvoja pa je človek, ki je oborožen z zavestjo in znanjem, znanje pa moramo vsakodnevno preverjati in dopolnjevati. Zato se priključite akciji razvoja naše temeljne organizacije s svojim znanjem, obogatitvami s praktičnimi izkušnjami.«

S.D.

Cilj: večje zadovoljstvo z delom

(Nadaljevanje z 2. strani)

v povprečju velja tudi za SOZD Iskra. Tako propulzivni poslovni sistem, kot je SOZD Iskra, pa mora biti uravnotežen. Ne le v smislu zaostanka za razvitim svetom v razvojnem smislu, temveč tudi v tem, kako smo uspeli razvijati nekatera druga področja našega poslovnega sistema glede na razmere na teh področjih v svetu.

Na ravni SOZD bi gotovo lahko ocenili na teh področjih stagnantno situacijo, prav z nivoja SOZD pa naj bi zato tudi prišla spodbuda za živahnejše delovanje posameznih strokovnih področij. Le tako bomo namreč lahko zagotovili uravnoteženost segmentov med seboj in torej homogeno celoto. Poslovni sistem torej lahko funkcionira le, če je strukturno uravnotežen, in če je pozornost posvečena vsem dejavnostim, oz. podsistemom enakovredno.

Mislite tudi na področje varstva pri delu in humanizacije dela?

»Na varstvo pri delu in na vsa druga področja delovanja. Za SOZD morajo biti pomembna vsa prizadevanja, ki sodijo v okvir širšega socialnega sklopa. Poslovni sistem, ki te uravnoteženosti nima, ne more učinkovito usklajeno in

ne deluje v dinamičnem smislu. To pomeni, da posamezno področje, ki je v določenem časovnem intervalu zane-marjeno, mora dobiti večjo pozornost, da bi se moglo ujeti in uravnotežiti s celotnim sistemom.«

Kaj pa ta dokument predstavlja za TOZD?

»Sprejeti dokument je gotovo v delovnem interesu vsake TOZD. Prvič zato, ker so ga sprejeli delegati delavskega sveta SOZD, ki so iz delovnih organizacij in predstavljajo njihove interese, in drugič, ker je potrebna pobuda SOZD, vseh njenih sestavnih delov, v sklopu politik, ki se na tej ravni oblikujejo. Žal, verjetno naš odbor še ni dovolj močan, pa tudi ne dovolj usklajen, da bi bil dovolj pripravljen, oz. da bi lahko zagovarjal to doktrino in tako uspešneje uveljavljal vse oblike, ki so navedene v programu dela na vseh nivojih.

Zakaj so strokovnjaki tega področja vedno nekako v zaostrenem odnosu napram drugim poslovodnim strukturam?

»Morda tudi zato, ker te delavce nenehno spominjamo na dejstvo, da je za varno delo potrebno še marsikaj posto-

riti. Naše naloge so namreč tudi sestavni del nalog posameznih strokovnih ravni. Vsakdo je pri nas za varstvo pri delu zadolžen že po svoji nalogi, mi pa to še dodatno koordiniramo, svetujemo in spodbujamo.

Omenili ste, da ste kadrovske, strokovno in številčno med strokovnjaki slabo zastopani. Zakaj?

»Zato, ker gre za področje, ki je, kot sem že pojasnil, izredno zahtevno. Zato je strokovnjakov v VS ali VS vse manj odločenih za to dejavnost, s tem pa tudi strokovni nivo naših kadrov nižji. Zaradi vsega tega seveda tudi strokovni dialog z vsemi drugimi težje teče. Po drugi strani pa je zato tudi izobraževanje za varstvo pri delu tako pomembno, saj gre za uveljavljanje ideje, da se (spoznanje v zvezi z varstvom pri delu in humanizacijo dela) vtke v vse pore strokovnega, samoupravnega in družbenopolitičnega delovanja. Končni cilj teh prizadevanj je vsekakor čim manj nesreč pri delu, čim manj zdravstvenih okvar pri delu in čim večje zadovoljstvo z delom. Ta, tretji cilj, ki ga pogosto še ne upamo izpostavljati, pa pomeni, da ne zadošča zgolj skrb za preprečevanje nesreč in zdravstvenih okvar.«

Mara Ovsenik

Urejen in trden delovni kolektiv

Direktor TOZD Tovarna posebnih telekomunikacijskih naprav Marjan Šifkovič, dipl. ing.

TOZD Tovarna posebnih telekomunikacijskih naprav—PTN je pretežno ženski delovni kolektiv, kar je posebnost za občino Jesenice. Vemo namreč, da v tej občini prevladuje težka industrija — železarstvo — in zato se je tu v preteklosti pojavil problem nezaposlenosti ženske delovne sile. Tako je pred letom 1970 prišlo do sodelovanja Iskre Elektromehanike in jeseniške ob-

čine pri odpravljanju tega problema.

Iskra je bila tedaj v izredno dinamičnem obdobju razvoja in rast proizvodnje njenih telekomunikacijskih naprav in izdelkov je bila velika. Spričo tako nagle rasti so proizvodne kapacitete polagoma začele pomeniti omejitvene faktorje. Zato je začela iskati nove možnosti za povečanje proizvodnje.

Tako je prišlo do dogovorov s predstavniki organov Skupščine občine Jesenice in rezultat teh dogovorov je bil, da se v jeseniški občini organizira proizvodnja delov za telekomunikacijske naprave. Jeseniška občina je bila pripravljena investirati v gradnjo novih proizvodnih površin, Iskra pa je zagotovila tehnološko opremo in organizacijo proizvodnje.

Anton Pene, vodja proizvodnje TOZD PTN.

Objekt PTN na Blejski Dobravi. Novo ime je TOZD dobila s 1. januarjem letos. Prej se je imenovala TOZD TEL.

V skladu z drugo fazo reorganizacije Iskre Telematike je bila v tej DO formirana nova TOZD Raziskave in razvoj, v TOZD finalistkah pa so ostale tehnične službe z aplikativnimi razvoji. Tako se je tudi programsko-razvojna služba TOZD PTN začela vključevati v razvojno-raziskovalno dejavnost na nivoju DO. V TOZD pa je bila formirana tehnološko-tehnična služba (na sliki), ki je organizirana tako, da se deli na več podskupin. Glavna dela sta aplikativni razvoj in tehnološka priprava dela, oba pa se še naprej delita na številne podskupine.

V proizvodnji elektronike imajo tri linije delovnih mest. Na prvi liniji poteka izdelava interfonskih sistemov, na drugi izdelava pretvornikov in napajalnikov, tretja pa je namenjena izdelavi stavkov in elementov ter elektronskih enot za lasno vgradnjo v njihove izdelke.

Večje količine žičnih oblik izdeluje za potrebe TOZD PTN kooperant v Mežici, najbolj nujne pa izdelujejo sami.

V navijalnici relejnih tuljav dnevno navijejo od 2100 do 2400 relejnih tuljav, odvisno od zahtevnosti izdelka oziroma od števila navitij.

Z obiska v TOZD PTN je zapis pripravil Kazimir Mohar.

Leta 1970 se je začela zgodovina sedanje TOZD PTN na Blejski Dobravi, ki se je takrat imenovala TOZD Telefonske enote (TEL). S tem je bila že v I. fazi omogočena zaposlitev 150 delavcev, predvsem žensk, ki so se priučevale v Iskri v Kranju. Dislocirani proizvodni oddelki na Blejski Dobravi je tedaj sodil v sestav obrata ATN, vodil pa ga je Anton Pene. V njem je bila organizirana le proizvodnja in kontrolna dejavnost, vse ostale dejavnosti pa so opravljale skupne strokovne službe v Kranju, oz. Ljubljani.

Proizvodni oddelki na Blejski Dobravi se je hitro razvijal, rasel in se srečeval tudi z nekaterimi težavami. Zaposlenost je številčno rasla, prav tako pa se je bogatil tudi proizvodni program, ki so ga prenašali iz kranjskih TOZD, kasneje pa je bil izpopolnjen tudi z lastnim razvojno-tehnološkim znanjem.

Leta 1975 se je enota organizirala v TOZD, njeno vodstvo pa je prevzel Maksimiljan Erzín. Proizvodni program se je stalno dopolnjeval in povečeval, tako da je zdaj glavna dejavnost TOZD proizvodnja telefonskih central, interfonskih sistemov, preizkusnih krmilnih naprav, dopolnilne opreme telekomunikacij, telefonskih enot, žičnih oblik ter njihovih sestavnih delov. Kot končni izdelki so predvsem pomembne hišne avtomatske telefonske centrale, javne avtomatske telefonske centrale in interfonske centrale ter preizkusno merilna oprema, kot so: preizkusniki registrov, roboti, preizkusne omarice in razna posredovalna mesta.

Pomembno prelomnico v razvoju TOZD TEL je pomenilo leto 1978. Tedaj se je začela namreč gradnja novih proizvodnih in upravnih prostorov, ki je bila zaključena v letu 1979. S to gradnjo so bile TOZD odprte možnosti za odpravo prostorskih in organizacijskih težav, izboljšani so bili delovni pogoji in lahko rečemo, da danes TOZD TEL oziroma po novem TOZD PTN sodi med sodobno urejene proizvodne enote Iskre. Velja za trden in povezan kolektiv, kar je vsekakor lahko pomemben temelj za njen nadaljnji napredek in razvoj.

Splošno sliko o Iskrini TOZD na Blejski Dobravi nam je v razgovoru podal njen direktor Marjan Šifkovič:

»Glede na to, da se je naš program od leta 1970 do danes močno spremenil, smo spremenili tudi naše ime: Od 1. januarja 1983 se ne imenujemo več TOZD Tovarna telefonskih enot, pač pa TOZD Tovarna posebnih telekomunikacijskih naprav (PTN). Nastale so tudi določene spremembe v organiziranosti TOZD. Organizirali smo se v skladu z zahtevami tehnološkega procesa, in sicer z načelom učinkovitosti. Zdaj imamo štiri organizacijske enote. Te so: tehnična služba, planska priprava proizvodnje, proizvodnja in kontrola proizvodnje. Poleg teh organizacijskih enot imamo še ekonomski oddelki in sekretarja.

Velja povedati, da smo iz sedanjega našega tehničnega razvoja izločili skupino dvanajstih razvijalcev in jo vključili v TOZD Raziskave in razvoj Telematike. Pričakujemo, da nam bo ta skupina pripomogla k hitrejšemu bogatjenju našega programa, takega programa, ki bo zanimiv tako na domačem kot tujem tržišču, glede na to, da program crossbar sistema pred sabo nima prav velike prihodnosti.

Ce se ozremo nazaj, na datum 1. 1. 1982, potem lahko ugotovimo, da je bila reorganizacija potrebna. Zakaj? Zdaj smo kot delovna organizacija bolj zaključena proizvodno—tehnološka celota. Vemo, kakšen je telematski program, kdo kaj dela, kdo kaj je in vemo, kdo je za kaj odgovoren. Vemo tudi, da je program last nas vseh, oz. da si programa neka TOZD ne more lastiti. To pa v nadaljevanju pomeni, da si ob nihanjih na tržišču, oz. ob stagnaciji prodaje naših izdelkov lahko pomagamo z različnimi prenosili, s prestativami ljudi — tudi med TOZD itn. To pa v končni fazi pomeni pomembno možnost za zagotavljanje socialne varnosti delavcev. Seveda si s to socialno varnostjo ne smemo delati prevelikih utvar: alfa in omega socialne varnosti je dohodek. Lahko veliko govorimo in pišemo o socialni varnosti, toda brez dohodka je ni mogoče zagotavljati.

Ce analiziramo odnose — tako poslovno—tehnične kot samoupravne — potem lahko rečem, da — glede na našo dislociranost, na 40-kilometrsko oddaljenost — v TOZD PTN ne čutimo nekih razlik. Naše pobude in predlogi so v okviru Telematike enako pravno obravnavani.

Ce se spet povrnem k socialni varnosti, moram povedati, da se s tem v zvezi pojavlja neko posebno vprašanje: Glede na gospodarsko krizo, ki jo občutimo vsi, in za katero se predvideva, da bo še globlja, se soočamo z ugotovitvijo, da se ljudje — delavci za svoje delo v bistvu borijo, se trgajo zanj. Predpostavljamo, da v nadaljevanju lahko pride do določenih težav ob raznih prenosih in »prebukiranjih« programa. Minili so tisti časi, ko nam je nekdo prinesel na krožniku nek vnaprej pripravljen produkt, ki ga je le še treba serijsko proizvajati, pa bo zanimiv na domačem kot tujem trgu. Zato pozdravljamo ustanovitve razvojno raziskovalne TOZD v Telematiki, ki bo bedela nad programom in ga koordinirala v okviru DO.

Program crossbar sistema je v upadanju. Prav je, da se spontano — ne z neko ihto in naglico — konča na Blejski Dobravi.

V letu 1983 načrtujemo tudi približno 15.000 ur uslug za TOZD ATC v proizvodnji C 7, s tem da TOZD ATC še vedno ostane nosilec tega programa. Trdno pa se dogovarjamo, da v letu 1984 postanemo nosilci tega programa mi. Če govorim o zaključitvi našega programa, potem velja ugotoviti, da je verjetno nesmiselno, da se rele proizvajajo na dveh koncih, v TOZD TEA in pri nas. Zaokroži naj se na enem mestu — na Blejski Dobravi.

Tudi v TOZD PTN Blejska Dobrava se krepko zavedajo, da je prihodnost odvisna od izvoza.

Šifkovič: »Ocenjujemo, da smo v letu 1982 izvo-

zili za približno 200.000 konvertibilnih dolarjev. Naša planska postavka v letu 1983 pa je bistveno večja, saj predvidevamo 1.832.000 dolarjev izvoza, od tega 1.500.000 na klirinško področje, 332.000.000 pa na konvertibilno. Pri tem moram poudariti, da v tem trenutku še nimamo nekih trdnih pogodb, so pa nekatere že zelo »vroče«, tako rekoč tik pred podpisom.

Ocena poslovanja naše TOZD v letu 1982 daje kar ohrabrujoča predvidevanja. Nismo poslovali z izgubo in — če se malce pošalim: ne bo se nam treba vpisati med zgubaše. Ocenjujemo, da smo celotnega prihodka »pridelali« okrog 720.000.000 din. Prodaja je realizirana v približni vrednosti 580.000.000 din, kar za nas pomeni rekordno leto: Plan proizvodnje smo realizirali s približno 95%, plan izvoza pa s 85% — to pa so tudi glavni podatki, ki nam kažejo, da bomo ob letnem obračunu dobili pozitiven izkaz. Ocenjujemo, da bo ostanka dohodka, ki ga potem razdelimo na sklade 50 do 60 mio, kar je za težko gospodarsko leto vsekakor vzpodbuden rezultat. Ob izdelavi projekcije plana za leto 1983 smo se zavedali, da bodo naši cilji doseženi le ob še povečanih naporih. Naj povem le naslednji podatek: Planska vrednost proizvodnje v letu 1982 je bila ca. 530.000.000 din, v letu 1983 pa je planirana vrednost proizvodnje skoraj 880.000.000 din. Da bomo preživeli, moramo celotnega prihodka ustvariti za ca. 930.000.000 din.

Oglejmo si nekatere številke iz plana TOZD PTN za leto 1983! Proizvodnjo bodo količinsko povečali za 4,6%, vrednostno pa za 71%. Ocenjujemo, da bo realni fizični porast proizvodnje od 4 do 5%. Interno proizvodnjo bodo ustvarili predvsem s storitvami za TOZD ATC (C 7), z izdelavo pretvornikov za potrebe TOZD ATC in TOZD TEA ter z izdelavo relejev, katere uporablja TOZD ATC pri svoji proizvodnji. Skupna vrednost načrtovane proizvodnje znaša 116.225.000 din. Skupno proizvodno načrtujejo v vrednosti 885.985.000 din, kar pomeni, da bo njihova povprečna skupna mesečna realizacija v višini 73,6 mio din, od tega interna okoli 9,6 mio in eksterna 64 mio din.

Predvidevajo skupno 1.832.000 dolarjev izvoza, od tega 332.000 na konvertibilno področje, 1.500.000 dolarjev na klirinško področje.

Šifkovič: »Na področju izvoza kot pogoja za uvoz se ne krijemo. Naša povprečna stopnja kritja je samo 33%. Devizno bilanco usklajujemo na ravni DO, to pa predvsem zaradi tega, ker pravih dohodkovnih odnosov še nimamo povsem izpeljanih.

Za dober rezultat gospodarjenja v preteklem letu so zaslužni vsi delavci v TOZD PTN. Ocenjujem, da je naš kolektiv relativno homogen, trden, trmast. Vse poslovne odločitve so bile vedno sprejete soglasno. Zaradi izpolnitve mesečnih in kvartalnih planov smo delali tudi ob prostih sobotah, v letu 1982 kar 12-krat. To ni bil problem. Ko nam je slo najhujše, smo delali celo ponoči. Tudi to ni bil problem. Skratka — ti podatki in te akcije so lahko pomemben dokaz, da je naš kolektiv zdrav, trden.

Težave imamo z dobavami nekaterih vitalnih elementov, tako iz izvoza kot iz domačega trga, pa tudi s strani internih dobaviteljev v okviru DO. Glavni problem v preteklem letu so bile paladijeve kovice, premajhna količina koordinatnih stikalnikov in pomanjkanje drugih elementov.

TOZD PTN zaposluje 461 delavcev, od tega je 355 žensk in 106 moških. Na delo prihajajo z zelo širokega področja, ki sega od Bohinjskega kota, prek Jesenic in okolice, Bleda, Radovljice, oz. Podvine in celo do Kranja. Zanimalo nas je, kako je poskrbljeno za njihov družbeni standard ob delu v TOZD.

Šifkovič: »Ce izhajamo iz tega, da je v našem socialističnem samoupravnem sistemu največja vrednota človek, potem je temu človeku potrebno zagotoviti ustrezne pogoje za delo. Sem sodi tudi družbeni standard našega delavca v TOZD. Ce začnem s prehrano, potem lahko rečem, da je le-ta kvalitetno urejena. Imamo lastno restavracijo s kuhinjo, kjer vsak zaposleni lahko dobi topli obrok. Na področju zdravstvenega varstva imamo preventivne preglede, kot je to normalno v celotni DO. Imamo posebno »malo ambulantno« z medicinsko sestro, ki koordinira in ureja odnose z Zdravstvenim domom na Jesenicah. Veliko skrb posvečamo tudi letnemu oddihu oziroma počitniškovanju naših delavcev. Imamo 7 počitniških prikolice, ki so razporejene v Istri. S tem v zvezi imamo izdelan poseben pravilnik s kriteriji vrstnega reda pri uporabi teh prikolice. Veliko skrb posvečamo tudi reševanju stanovanjskih problemov naših delavcev.

Kako je s samoupravljanjem, z vključevanjem delavcev v družbenopolitično življenje TOZD?

Šifkovič: »Na področju samoupravnega in družbenopolitičnega delovanja nimamo kakšnih posebnosti. Neka specifičnost pa morda le vlada. Poslovna, samoupravna in družbenopolitična struktura delujejo zelo povezano. Zlasti skrbimo za to, da so vsi delavci dobro informirani o stanju in dogajanju v DO, skratka da imajo informacije za odločanje.

Poleg delegatskih gradiv jim je na voljo obveščanje prek glasila SOZD, glasila DO, internega biltena TOZD in oglasnih desk. Kljub temu se še včasih zgodi, da se odgovor na kakšno vprašanje delavcem ne ponudi sam po sebi. V takem primeru je treba nekoliko delavčeve samoiniciative, da pač odgovor poišče na pravem mestu. Menim, da imajo naši delavci široke možnosti vključevanja v samoupravno in družbenopolitično dejavnost in odločanje.

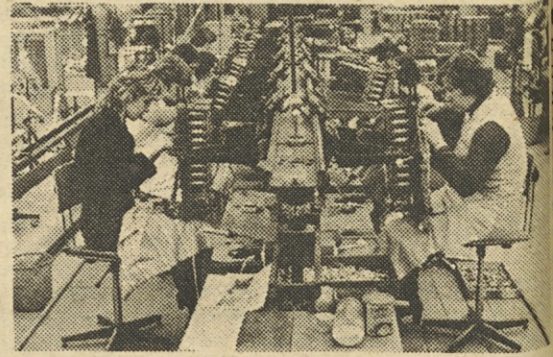
TOZD PTN je torej poslovno in samoupravno dokaj uspešna TOZD. Gotovo pa njeno življenje in delo sprncmljajo tudi težave. Od kod izhajajo?

ŠIFKOVIČ: »Naša kadrovska struktura je relativno slaba. Pri tem mislim na strukturo zaposlenih v pripravljalnih službah oziroma v posameznih organi-

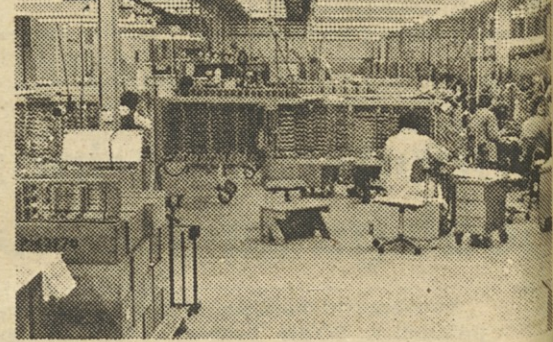
(Nadaljevanje na 5. strani)

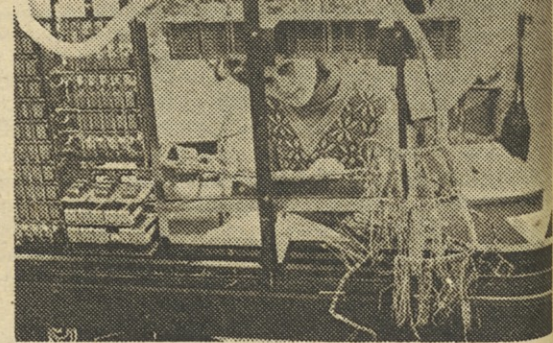
Po navitju relejnih tuljav je nadaljnja operacija v proizvodnji ploščatega releja sestav peresnega stavka, nato sestav releja in potem justiranje releja.

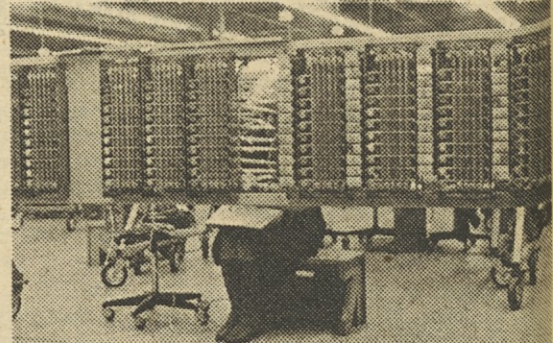
Na liniji spajkanja relejnih enot za javni sistem imajo trenutno v izdelavi 555 enakih enot. Zato so organizirali brigadni sistem dela.

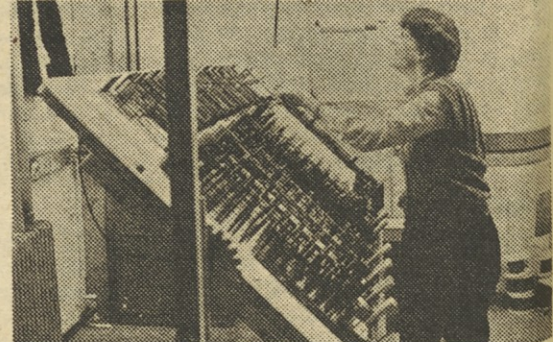
Trenutno imajo v proizvodnji naročniška stojala NST 200. To je stojalo za 200 priključkov. Je eno najzahtevnejših stojal in eno najbolj polnih po spajkalnih mestih, saj jih ima od 16000 do 18000.

Trenutno v TOZD PTN izdelujejo tudi manjše centrale PABX 25 C. Te centrale imajo 25 lokalnih in 25 javnih priključkov.

V preteklem letu so imeli v proizvodnji stojal večkrat probleme v zvezi z dobavo koordinatnih stikalnikov iz TOZD TEA, za letošnje leto pa je obljubljeno, da bo dobava redna in pravočasna.

Izdelke po posebnih željah kupcev izdelujejo v delavnici posebnih naročil.

Uvajanje krožkov za izboljšanje proizvodnje

OB IV. ISKRINI ZUNANJE-TRGOVINSKI ŠOLI

Kaj pravijo udeleženci

Pod tem naslovom je Izobraževalni center SOZD Iskra že drugič razpisal seminar za pospeševalce krožkov za izboljšanje proizvodnje. Ponovitve seminarja, ki so ga že delno dopolnili z izkušnjami iz prvega seminarja, so se udeležili pospeševalci iz delovnih organizacij Iskra Delta, IC-TOZD Servisi, Telematika, Široke potrošnje in Avtoelektrike.

Na naše vprašanje nam je vodja seminarja Lotar Kozina s področja kakovosti SOZD Iskra povedal naslednje: Skupina je bila sicer majhna, štela le dvanajst udeležencev, vendar so le-ti izredno aktivni. Prepričani o, da so prisotni spoznali in se prečali, da je tak način uvajanja delav- v izboljšavo proizvodnega procesa proizvodov zagotovo ustrezna obli- dela in hkrati prvina, ki je do zdaj njkala.

Pospeševalec krožkov je namreč tavec, ki temeljito pozna dejavnost vžkov za izboljšanje proizvodnje in pripravljen del svojega časa posve- uvajanju in pospeševanju krožkov svoji organizaciji. S krožkom ozko leluje in ga predvsem povezuje z igimi krožki v organizaciji in izven in strokovnimi službami.

Program seminarja je bil sestavljen eni strani iz predavanj, ki so obrav- nala široko problematiko krožkov in takih, katerih težišče je bilo v semi- ski usmeritvi k praktičnemu delu o, da so se udeleženci lahko uspo- nili za delo na krožkih v svoji orga- zaciji.

Prvi dan je bil namenjen splošni in- maciji o krožkih za izboljšavo pro- dnje, o njihovem razvoju ter tudi em, kako naj delujejo in kaj od njih čakujemo.

Drugi dan so udeleženci obravnavali načine in tehnike dela v krožkih; u delu je bil dan še poseben po- rek, saj so tehnike in načini dela ina v naši praksi.

Tretji dan smo obravnavali pro- matiko uvajanja krožkov, kjer smo ebnno pozornost posvetili motivi- ju delavcev in drugih dejavnikov v D, da bi krožki pričeli z delo- jem in da bi bili pri svojem delu ešni. Ta dan so obravnavali tudi ktične primere pristopa k delu v D.

Četrti dan je bilo prvo predavanje nenjeno ugotavljanju rezultatov de- krožkov, ki naj odgovorijo na vpra- je, kdaj in v kakšni meri lahko re- tate krožkov tudi vrednotimo.

Osrednja tema zadnjega dne je bila nerjava med USOMID (usmerjena ematično organizirana množična ntivna dejavnost), in krožki za iz- jšavo proizvodnje, o kateri je spre- oril dr. Matjaž Mulej iz VEKS Ma- or. Tako so se imeli udeleženci se- nja možnost seznaniti s podobni- pristopi k pospeševanju inventivne avnosti in izmenjati z enim izmed ikovnjakov s tega področja svoja enja.

Na koncu seminarja so udeleženci še preverili znanje, pridobljeno na tem seminarju, zaključili pa so ga z dogo- vorom o uvajanju krožkov v OZD, v dogovoru s Centrom za izobraževanje SOZD Iskra pa so se dogovorili za po- novitev seminarja za vodje krožkov, ki bo od 8. do 10. 3. 1983 v Škofji Loki. O vtisih z omenjenega seminarja, smo se pogovarjali tudi z nekaterimi ude- leženci seminarja. Povedali so nam:

Simon Krelj, DO Široka potrošnja, TOZD TGA: „Delam kot tehnolog in moram reči, da je moj vtis s tega se- minarja dober. Dodal bi le, da mi je bilo vse s tega področja novo in, da mislim, da bi morali več informacij dobiti že prej, pred seminarjem. Po- tem bi bilo tudi udeležencev verjetno več in tudi izbor bi bil zagotovo boljši. Vsekakor pa je uspešnost dela krožkov odvisna od vodij in njihove zavzetosti. Če bodo le-ti delovni, bo- do krožki zaživeli. Torej: pomembna sta subjektivni faktor in dejanska pod- pora vodstvene strukture.“

Ivo Mekinc, TOZD Servisi: „Delam kot tehnični organizator servisiranja. Prav zato menim, da bi se nekaj na področju organizacije proizvodnje da- lo doseči tudi s krožki. Res je le, da bi s tem morali začeti že prej — še po- sebej, če se primerjamo z drugimi, n.pr.: z Japonci, ki imajo na tem po- dročju že ustaljeno prakso.“

Seminarju bi morda svetoval le, da bi v naslednjih rokih tematiko še bolj zgostili in bi bili udeleženci tako manj delovnih dni odsotni z dela. Vsekakor pa smo izvedeli za nove tehnike in me- tode dela, ki jih bomo pri svojem delu vneto uporabljali.“

Miro Primc, DO Telematika: Delam v tehnični službi. Vtis s semi- narja je dober, lahko rečem, da sem navdušen. Bojim se le, da smo zastavili premalo organizirano. Pri tem mislim na to, da vsi vemo o krožkih premalo, predvsem je premalo informacij, krog informiranih je bil preozek. V infor- miranje bi morali bolj vključiti ISKRO in naša glasila, druge časopise in televizijo. Tako bi več ljudi izvede- lo za to novo obliko dela in več bi bilo zainteresiranih.

Uspešnost modelov je namreč v ve- liki meri odvisna od primernosti vo- dje. Če hočemo, da bo zamisel o kro- žkih zaživela, bomo morali priporočiti za vodje najboljše delavce, ki morajo biti sposobni in komunikativni. Sicer pa menim, da je ena naših pglavitnih nalog v naših delovnih sredinah usta- rjanje plodnih tal za delovanje kro- žkov. Pri tem pa bomo seveda morali

Poročali smo že, da se je v Škofji Loki začela IV. Iskrina zunanje-trgovinska šola. Udeležuje se je 22 slušateljev iz vseh Iskrinih proizvodnih delovnih organizacij in iz Iskre Commerce razen iz Elementov in Zmaja. Za pogovor smo zaprosili po enega predstavnika vsake delovne organizacije, tema pa je bila: zakaj se je odločil in kaj pričakuje od ZT šole.

Andrej Cegnar — Telematika:

»Med dolgoletnim delom na področju na- črtovanja sem opazal, da mi primanjkuje predvsem znanje na področju trženja in to pomanjkljivost sem želel odpraviti. Ob obli- ci dela pa nisem nikoli našel časa, da bi resnično lahko poglobil in uredil misli v zvezi s to dejavnostjo. Prav zato mi je bila ponud- ba, da bi se vpisal v ZT šolo izredno drago- cena in dobrodošla. Menim, da bom v teh treh mesecih pridobil tisto, kar mi je doslej v znanju primanjkovalo.«

Peter Barlič — Iskra Commerce:

»Že član KPO SOZD Iskra Gojmir Blen- kuš je na otvoritveni slovesnosti ob začetku šole poudaril, da je Iskrin razvoj odvisen od treh stvari razvoja, tehnologije in trženja. V

dosti dela, predvsem organizatorskega in tudi populariziranja, opravljati mi sami in seveda tudi tisti, ki so misel o krožkih v Iskro prinesli. Šele, če bo- mo vse to opravili, je upanje v uspeh realno.«

Janez Kikelj, DO Iskra Delta: „De- lam kot vodja 16-bitne produktne lini- je računalniških sistemov. Preden sem se odločil za seminar, nisem s tega po- dročja pravzaprav imel nobenih infor- macij. Teh, splošnih informacij je bi- lo v našem časopisu premalo, zato je tudi jasno, da v naših delovnih sre- dinah ideje nismo poznali. V naši de- lovni organizaciji imamo sicer velike možnosti za oživitve teh krožkov. Te možnosti nudi drugačen način pro- izvodnje, kot to velja za druge delovne organizacije. Seveda pa je ideja še v povojih, in na startu se gotovo vsi uči- mo. Če bomo sodelovali zavzeto, mi- slim da bi bilo reševanje problematike na ta način ustrezno. Seveda pa ima pri dejanski realizaciji veliko vlogo be- seda vodstvenih delavcev.“

mak

Milan Demšar — Kibernetika:

preteklosti sem delal na področju razvoja, pozneje pa sem in šentjernejske tovarne Uporov prestopil v Iskro Commerce, toč- neje v njeno Zunanje-trgovinsko temeljno organizacijo. Delam pri uvozu opreme, torej dejavnosti, ki je s tržnega področja najbolj povezana z razvojem in seveda tudi s techno- logijo. V ZT šolo sem se vpisal predvsem zato, ker mi kot tehniku primanjkujejo zna- nje in izkušnje s tržnega področja.«

Gorazd Cuznar — ISEZ:

»V IV. ZT šolo so me poslali iz TOZD Števeci. S tem so mi dali izjemno priložnost, da si pridobim nova znanja prav na področ- ju, ki je trenutno še kako pomembno za ce- lotno našo družbo. Kako bom lahko ta zna- nja pozneje uporabil, gotovo ne bo odvisno samo od mene, pač pa predvsem od kadrov- ske politike in od tega, kam me bodo po šoli usmerili, torej, kaj bom delal. V tukajšnji šoli v Škofji Loki sem šel z izrednim vese- ljem tudi zato, ker me študij po končani 2. stopnji še vedno zanima in načrtujem vpis na 3. stopnjo.«

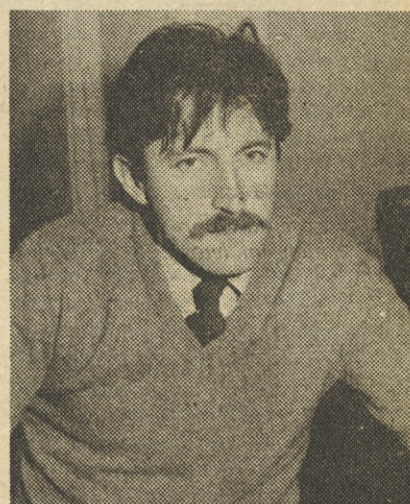

Bogdan Pelc — Iskra Delta:

»V Iskri Delti ugotavljam, da nam stro- kovnosti pri računalništvu ne manjka, po- trebujemo pa znanja, ki so potrebna zato, da bi se uveljavili na svetovnem tržišču. Sluša- telji, ki so obiskovali prejšnje Iskrine ZT šole so mi povedali, da so si pridobili mnogo novih znanj in drugačen način razmišljanja, lahko bi rekel celovit pristop k trženju. Ugo- tavljam namreč, da nam primanjkujejo teo- retične priprave trženja, pa tudi to, da je po- trebno stalno funkcionalno šolanje in izpo- polnjevanje. To šolanje bi morali spre- njati iz leta v leto v skladu z napredkom teho- logije in tržnimi pristopi. Poudarili bi, da potrebujemo dvojno strokovnost: strokov- nost iz stroke same, konkretno je to zame računalništvo, ter marketinška znanja, toda ne

samo v smislu spoznavanja tržišča, pač, da bomo znali vrniti tako imenovani povratni podatek — feet back — nazaj v razvojne oddelke, nazaj v aplikativne oddelke, nazaj v nove razvojne usmeritve.«

Hermina Korošec — ERO:

»Za obiskovanje te šole smo se dogovorili v moji semiški delovni organizaciji. Mislim, da je namen šole dobro zastavljen, kaj več o samem šolanju pa bom lahko povedal ob koncu. Trdim pa, da bo veliko breme slonelo prav na kadrovske službi, kajti ko se bomo vrnili po treh mesecih v svoje kolektive, bo še kako pomembno, na kakšna delovna mesta nas bodo dali, da bomo lahko pokazali, kaj znamo in kaj smo se naučili v ZT šoli.«

Franci Plevnik — Avtomatika:

»V temeljni organizaciji Trženje že zdaj opravljam dela, ki so posredno ali nepo- sredno vezana na izvozne posle. Prepričan sem, da mi bo šola dala dodatna teoretična znanja pri mednarodnem trženju, kar mi bo v veliko pomoč. Gradivo, ki smo ga prejeli, je izredno obsežno, med bežnim pregledom pa sem ugotovil, da si bomo lahko iz njega pridobili mnogo dodatnih teoretičnih izho- dišč, ki bodo nam slušateljem bistveno pri- pomogla h kakovostnejšemu delu.«

Boris Vidmar — Avtoelektrika:

»Lani sem opravil tečaj za pridobitev zunanje-tr- govinske registracije. Ker bi želel še več ve- deti o tem področju, sem se odločil za šolo. (Nadaljevanje na 6. strani)

Urejen in trden delovni kolektiv

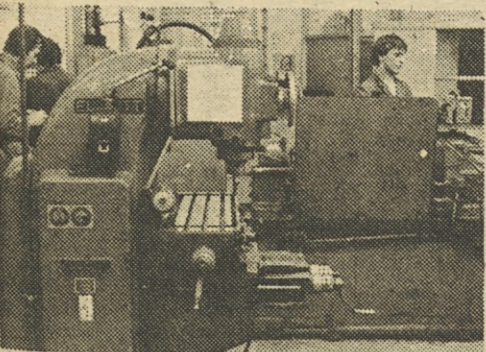
(Nadaljevanje s 4. strani)

zacijskih enotah. Glede na vse bolj intenziven pre- hod na elektroniko in v nadaljevanju na digitaliza- cijo moramo tudi mi že danes misliti na vlaganje v znanje in opremo. Zavedamo se, da bo v prihodnosti znanje adut za obstoj, za normalno poslovanje. Pri tem mislim tako na formalna kot funkcionalna zna- nja.«

Razvojna dela na področju crossbar central se zaključujejo, vendar se opravljajo dodatna dela za potrebe proizvodnje. Na področju interfonjskega si- stema se nadaljuje naloge v smislu modernizacije in pocenitve sistema, kot tudi razvoj industrijskega aparata. V plan za leto 1983 so si zastavili razvijanje načina za vključevanje teletekstov v obstoječe PABX sisteme. Nadaljevali bodo z razvojem napa- jalnikov oziroma pretvornikov, kjer bodo naprej na- pravili študijo za direktne pretvornike, ki so potrebni za telekomunikacijske sisteme.

Poizvodnjo TOZD PTN nam je predstavil vodja proizvodnje Anton Pene, mi pa smo njegovemu komentarju dodali še fotografije.

Pene: »V proizvodnji zaposluje 218 delavcev

V TOZD PTN imajo tudi manjšo orodjarno.

po normi in 70 delavcev po času (slednje so urejeval- ci, pripravljali dela, mojstri, vodje linij in vodstvo proizvodnje).

Smo izključno montažna proizvodnja brez lastnih produkcijskih delov. Odvisni smo od internih dobav TOZD TEA in kupljenih delov od zunanjih koope- rantov in iz uvoza.

V glavnem proizvajamo lastne podsestave za vgradnjo v končne izdelke. Končni izdelki so pri nas telefonske centrale zasebnega sistema — vseh tipov, od PABX 25 C naprej do največjih, kot so: PABX M 48 in Iskra 58 — javni sistem. Za to sami proizva- jamo lastne potrebe relejev in vse podsestave, stav- ke, elemente, elektronske enote, posredovalna mesta in merilno opremo, ki je pri končni montaži potrebna za pogon central v promet.

Proizvodnja je organizacijsko tako postavljena, da se na začetku, ob vhodu materiala, začnejo sestav- ljati podsestavi. Kasneje gredo na obdelavo, v se- stavo na končne sestave oziroma v izdelke, ki gredo na trg. Na koncu je še kontrola in odprema. Gre torej za upoštevanje tehnološkega zaporedja pri orga- nizaciji proizvodnje. Znanje in proizvodne postopke smo prenesli iz TOZD ATC in jih delno prilagodili našim razmeram in posebnostim.

Glede naših prvih korakov v proizvodnjo elektro- nike, velja povedati, da za tako proizvodnjo že imamo del opreme: avtomatsko napravo za spajka- nje in napravo za ultrazvočno pranje. Pred kratkim smo dobili tudi stroj za viskavanje spajkalnih ušes, s katerim smo povečali našo produktivnost v pro- izvodnji elektronskih enot. Napredujemo torej tudi v tej smeri.

Najsposobnejše delavce kadrujemo na področje elektronike, saj vemo, da so tu precejšnje tehnolo- ško-tehnične zahteve, zlasti na artiklih, kot so napa- jalniki in pretvorniki. Na področju napajanja smo v Telematiki trenutno gotovo na prvem mestu. Zače- njamo s proizvodnjo nekaterih novih proizvodov s tega področja, ki smo jih razvili sami ali pa prevzeli od TOZD ATC.«

Ugotovitve in stališča drugega kadrovskega posvetovanja

(Škofja Loka, december 1982)

Lani 15. in 16. decembra 1982 je bil drugi kadrovskega posvet, namenjen vlogi kadrovske funkcije pri prestrukturiranju Iskrine proizvodnje.

Poleg te osnovne teme je posvet obdelal še probleme v zvezi z ugotavljanjem in priznavanjem z delom pridobljenih delovnih zmožnosti, reševanje problematike delavcev z zoženo delovno sposobnostjo ter se dotaknil novel zakona o delovnih razmerjih.

Za prestrukturiranje proizvodnje so potrebne korenite spremembe v vseh reprodukcijskih funkcijah. Ob tem je še zlasti pomembna preobrazba in ureditev kadrovske funkcije, kot neobhodnega pogoja za tehnološki razvoj.

Namen posveta je bil ugotoviti kakšne so s tehnološkega vidika projekcijske potrebe po kadrih, ki bodo lahko dosegli programsko vizijo do leta 2000.

Na teh ugotovitvah naj bi temeljila kadrovska politika in se oblikovale dolgoročne naloge kadrovske funkcije:

1. Hitre tehnološke spremembe z rastočim deležem znanja v izdelkih prav v elektroni, sprožijo potrebo po osvajanju tekočega znanja v teku dela, kar velja za vse izobrazbene in delovne ravni, do inženirja, doktorja znanosti in direktorja, do priučenega delavca in vratarja.

Inovacijsko, tehnološka strategija, s katero bo Iskra uspevala zasledovati tehnološki razvoj razvitega sveta, predpostavlja posodobljeno organiziranost delovnih organizacij v duhu informacijsko intenzivnih proizvodnih sistemov, uvajanje avtomatiziranih procesov in vključevanje dosežkov mikroelektronske proizvodnje v proizvodne programe delovnih organizacij.

Takšen tehnološki razvoj nakazuje rastočo kvalifikacijsko strukturo delavcev s tem:

— da se bo kvalifikacijska struktura v neposredni proizvodnji bistveno izboljšala in se bo gibala od 4. strokovne stopnje naprej,

— da se bo povečala moč in odgovornost razvojnoraziskovalne dejavnosti, trženja, kvalitete in dopolnilnega izobraževanja,

— da bo vedno več potreb po diplomsko usposobljenih kadrih,

— da se bo z rastočo kompleksnostjo proizvodov niz funkcij oblikoval, kot združene dejavnosti na ravni DO in SOZD.

Zato je posvet zavzel stališče, da je naša ključna strateška naloga, čimprej zgraditi lastni izobraževalni sistem, v katerem bo vsak Iskraš našel možnost za izpopolnjevanje svojega znanja.

Hkrati s tem moramo doseči, da bo pridobivanje znanja sestavni del delovnih dolžnosti.

Znanje postaja nepogrešljivo proizvodno sredstvo, brez katerega ni mogoče več proizvajati zahtevnih in kompleksnih sistemov. Pospešeno moramo razvijati lastno znanje na najvišji ravni, usklajeno s ciljno opredeljeno razvojno raziskovalno dejavnostjo Iskre.

Posvet predlaga, da se vsem, ki imajo magisterij in so sami zainteresirani za nadaljnje izpopolnjevanje, omogoči pridobitev doktorata tako, da dizertacijo izberejo iz znanstvenega področja, ki je povezano z razvojnimi težnjami organizacije, v kateri delajo.

Vse zainteresirane doktorje in magistre habilitiramo in jih vključimo v izobraževalni proces.

KAJ PRAVIJO UDELEŽENCI

(Nadaljevanje s 5. strani)

Od nje pričakujem, da me bo strokovno izpopolnila in da mi bo omogočila tudi večje uspehe na delovnem mestu.

Lado Drobež

Kadrovskega potencial 12.771 delavcev ozkega profila, ali 48 % vseh zaposlenih v SOZD je zaskrbljujoč za nadaljnji razvoj Iskre. Iz načrtovanih tehnološko zahtevnih proizvodnih programov v Iskri izhaja potreba po manjšem deležu tovrstnih kadrov. Zato bodo naloge na tem področju izredno zahtevne in pomembne.

Omejiti bi morali zaposlovanje delavcev brez strokovne usposobljenosti. Za že zaposlene v Iskri pa je treba pripraviti izobraževalne programe, zlasti za pridobitev 4. in 5. strokovne stopnje, v katere se bodo vključili delavci, ki za svoje delo nimajo ustrezne izobrazbe in tisti, ki bi želeli prevzeti bolj zahtevna dela. Obstoječe izobraževalne programe rednega šolanja bi v tem primeru prilagodili zaposlenim delavcem, pripravili pa bi jih v Iskri skupaj, enotne za SOZD, v sodelovanju s šolami in strokovnimi sveti PIS.

Pripraviti je treba tudi programe specializacij in izpopolnjevanje znanj na teh stopnjah, kajti znanja bodo nenehno zastarevala in ne bodo zadostovala za tekoče delo.

V pripravo programov izobraževanja za pridobitev in izpopolnjevanje strokovne izobrazbe zaposlenih vključimo doktorje, magistre in druge strokovnjake Iskre.

2. Skladno s korenitimi spremembami v odnosu do izobraževanja zaposlenih v SOZD Iskra je treba zagotoviti, da bodo akcije potekale organizirano in usklajeno. Zato je treba takoj, še v letu 1983 pripraviti konkretne programe kadrovskega prestrukturiranja v Iskri, ki bodo usklajeni s tehnološkimi spremembami do leta 2000.

Kadrovske službe pripravijo na osnovi analize kadrovske strukture načrte izobraževanja delavcev po vseh stopnjah in po poslovnih funkcijah.

3. Vzporedno s tem se javlja nujna po racionalnejšem izkoriščanju znanj, oz. razpoložljivih strokovnih potencialov.

Vedno bolj bo treba angažirati posamezne strokovnjake iz različnih OZD Iskre in tudi iz institucij izven nje, kot sodelavce v različne skupne naloge in projekte na ravni DO in SOZD. V večji meri bi se lahko posluževali sklepanja delovnih razmerij posameznih strokovnjakov v večjih OZD hkrati. V te namene je treba dopolniti samoupravne akte TOZD in DO.

4. Naloge prestrukturiranja proizvodnje ne bo mogoče izvesti, če ne bomo dali ustrezne vloge kadrovske funkciji, predvsem zaradi izobraževanja in zagotovitve dovolj sredstev za njeno delovanje. Zato posvet predlaga:

Kadrovske službe v Iskri se morajo organizacijsko in kadrovske kompletirati, da bodo kos vedno večjim in zahtevnejšim kadrovskega izobraževalnim nalogam.

Izdelan je koncept izobraževalnega sistema v SOZD, ki ga je treba v delovnih organizacijah preveriti, ustrezno dopolniti in uskladiti na ravni SOZD.

Za zagotavljanje izobraževanja in razvoja kadra, potrebnega za prestrukturiranje proizvodnje, je treba zagotoviti potrebna sredstva. V dolgoročnih in kratkoročnih planskih aktih jih je treba načrtovati ter predvideti njihov bistven porast.

Vsi investicijski elaborati morajo biti kadrovskega opremljeni, vključno s sredstvi, potrebnimi za zagotovitev kadrov.

5. V Iskri je izdelan model reševanja problematike delavcev z zoženo delovno sposobnostjo. To je human, strokovno podkrepjen način dela z delavci, katerih delovna sposobnost je iz različnih vzrokov tako zmanjšana, da ne dosegajo več pričakovanih rezultatov dela. Model je praktični pristop k zgodnji rehabilitaciji telesno in psihosocialno prizadetih delavcev.

S prilagoditvijo lastnim potrebam in razmeram ga je možno aplicirati v vseh delovnih organizacijah Iskre.

Posvet predlaga, da organizira Izoobraževalni center Iskre izobraževanje socialnih delavcev in drugih stro-

kovnjakov, ki so v delovnih organizacijah odgovorni za to področje.

6. Posvet je obravnaval ugotavljanje in priznavanje z delom pridobljenih delovnih zmožnosti in ugotovil, da je smotno ta institut uporabljati samo v izjemnih primerih, ko ostaja to kot edina alternativa formalnim in neformalnim oblikam pridobivanja znanja. O tej temi je potrebno ponovno sklicati srečanje.

7. Posvet predlaga, da se z ugotovitvami in stališči seznanijo vsi področni kolegi na ravni SOZD in, da se organizirajo ustrezna posvetovanja o kadrovske problematiki tudi v delovnih organizacijah.

Poleg tega naj se s temi ugotovitvami in stališči seznanijo tudi družbenopolitične organizacije, predvsem sindikalna, ki naj ob sprejemanju letnih delovnih programov vnesejo tudi to vsebino.

OPOZORILO

Pravkar poteka rok za pripombe na samoupravni sporazum o kadrovske politiki. Ker je bilo ob posredovanjih zelo malo pripomb na omenjeni sporazum, kadrovskega področja opozarja, da rok za posredovanje pripomb poteka in da jih oddate še v predpisanem roku!

Osnutku zakona o zdravstvenem varstvu na rob

Na sestanku sekretarjev SOZD Iskra so razpravljali o osnutku samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva, ki naj bi ga na osnovi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu z dne 27. decembra 1982 sklenili delavci in drugi delovni ljudje in občani kot uporabniki združeni v občinski zdravstveni skupnosti.

Samoupravni sporazum prinaša na področje zdravstvenega varstva nekaj sprememb. Tu gre predvsem za prenos oz. razširitev storitev v zvezi z zdravljenjem poklicnih bolezni in poškodb pri delu, katere zagotavlja OZD neposredno in ne po zdravstveni skupnosti.

Ob tem se zastavlja vprašanje večjih finančnih bremen, ki jih bodo morale nositi zlasti OZD v neposredni proizvodnji, kjer je število poklicnih bolezni in poškodb pri delu relativno večje kot v organizacijah družbenih dejavnosti ter v panogah, kjer je število poklicnih obolenj nižje.

Sekretarji DO v SOZD Iskra zato menijo, da je nujno potrebno zagotoviti solidarnost med OZD v smislu neposrednega združevanja sredstev med OZD za zdravljenje poklicnih bolezni ter poškodb pri delu, da bi bile vse OZD s tem v zvezi enakomerno obremenjene. Hkrati pa je treba poučiti delegate Iskrinih OZD v občinskih zdravstvenih skupnostih, da omenjeno stališče zavzemajo ob obravnavanju navedenega sporazuma, predvsem ob reševanju vprašanja znižanja prispevnih stopenj za zdravstveno skupnost, zaradi prenosa zagotavljanja zdravljenja poklicnih bolezni in poškodb pri delu neposredno v organizacije združenega dela.

Novost osnutka sporazuma je tudi v tem, kot je bilo posebej poudarjeno

Iskra na sejnih

Pod tem naslovom uvajamo v našem tedniku stalno rubriko. V njej vas bomo seznanjali s tistimi sejanskimi prireditvami, katerih se bo udeležila tudi Iskra, ter na kratko predstavili sejem in naš razstaveni program.

KOELN

Mednarodni specializirani sejem velikih in majhnih gospodinskih aparatov 9. – 12. februarja 1983

Predstavili smo: varilnik folije, program elektromotorjev, črpalko Fontana Bled, sesalce.

Direktor stojnice: Julij Novljan
Projektant stojnice: Polona Pogacar

Organizator: Iskra Marketing

LJUBLJANA – GR.

Mednarodna razstava učil inšolske opreme „Učila 83“ 21. – 25. februarja 1983

Predstavili smo: naprave za pouk računalništva, naravoslovja in tehnike
Vodja stojnice: Janez Kozlevčar, Andrej Ivanuš in Bogdan Lanut

(Nadaljevanje na 7. strani)

ISKRA – AVTOELEKTRIKA

Predsedstvo KOS ocenilo lansko delo

V sredo, 16. februarja se je v novogoriški Iskri Avtoelektriki predsedstvo konference OO Sindikata in obravnavalo več pomembnih vprašanj. Sejo je vodil podpredsednik Fabjan Vičič in najprej predložil članom predsedstva ocenijo bogato delo konference OOS v preteklem letu. Na vseh področjih so bili doseženi bistveni uspehi, zato predsedstvo najpomembnejše aktivnosti.

Na področju samoupravne organiziranosti so z ustreznimi akti ter navodili utrdili način dela samoupravnih organov, delegacij za DS SOZD Iskra ter drugih delegacij. Kljub vsemu pa z doseženimi še niso zadovoljni, predvsem na področju dela delegatov in delegacij za razna združenja in SIS v povezavi s strokovnimi službami.

Na področju urejanja družbeno-ekonomskih odnosov so v preteklem obdobju dosegli pomembne uspehe. Na osnovi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo so pripravili vrsto izvedbenih aktov s področja družbeno-ekonomskih odnosov in nekatere tudi že sprejeli. Ti so: SaS o pravicah, obveznostih in odgovornostih med DSSS in TOZD ter med TOZD inštitut za avtoelektriko in

TOZD, SaS o pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in ostalimi TOZD, SaS o obračunu izvozne stimulacije, SaS o delu stega dohodka, SaS o ustvarjanju razporejanju skupnega prihodka.

Tudi na področju urejanja osebnih dohodkov so vložili veliko truda, žal pa rezultati še vedno niso taki, kot bi si želeli. Prav zato je potrebno akciji uvajanja integralnega sistema delitve po delu tudi v prihodnosti posvetiti polno mero odgovornosti. Sindikat v Avtoelektriki se je zavedal te težave in je v okviru izvajanja programa za izboljšanje delovnih pogojev vključeval tudi v raziskovanje problematike oskrbe z materialom, nadomeščanja uvoznih materialov, problematike zaloga in v zvezi s tem likvidnostne situacije, hitrejšega osvajanja novih izdelkov itd. S tem delovanjem je sindikat pripomnil na spremembi vrednotenja zahtevnosti del in nalog v smislu poudarjanja boljše vrednotenja del v slabih delovnih pogojih, proizvodnih in inženirskih del.

Prav tako se je sindikat vključil v obravnavo osnutka pobude za reorganizacijo TOZD in DSSS v okviru Iskre Avtoelektrike s ciljem razviti novejšo organiziranost, ki bi imela posledice boljše in uspešnejše združenih TOZD in DSSS, s tem pa ostanek dohodka ter boljši materialni in socialni položaj vseh zaposlenih. Istočasno pa sindikat podpira reorganizacijo, ki bi imela v bodoče posledice možnost odpiranja produktivnih delovnih mest za delavce in strokovnjake.

V Avtoelektriki se je že dle pojavljala potreba po boljše, vilenjšem in celovitejšem inženiranju, zato so se odločili, da izdajajo interno glasilo obveščevalnega števila ki izšla ob novem letu, praviloma pa bodo izdajali enkrat mesečno. Prav tako so na področju ljudske obrambe in družbeno politično politično situacij, kalne organizacije pa so stalno mljale kadrovske situacijo v OLO in DSZ.

Člani predsedstva so se seznanili z nalogami, ki so bile realizirane na področju letovanja, oddiha, sporta, rekreacije ter z nekaterimi pomembnimi, predvsem da v poročilu zajeta inovacijska dejavnost ter alna politika, program podprli posredovali v potrditev konference Sindikata Iskre Avtoelektrike.

Zelo živahna razprava pa se je zvila potem, ko je Irena Simčič, alna delavka seznanila člane predsedstva o predlaganih spremembah na področju zdravstvenega varstva. Predsedstvo je ugotovilo, da je obravnavana problematika izredno zahtevna in zato prelo podkrepjena z številnimi primerjalnimi podatki. Slišati je bilo tudi pripombo, da je vse preoz. da sploh ni konkretnega mnenja strani občinskega sindikalnega Glade na navedeno so člani predsedstva sklenili, da zadolžijo strokovno službo za izdelavo analize, ki opredeli, kaj finančno predstavljajo spremembe na področju zdravstvenega varstva. Analiza naj bo predložena Iskri Avtoelektriki. Na podlagi dobjenih podatkov o bolnišniškega staleža v preteklem letu Na podlagi dobjenih podatkov predsedstvo zavzelo stališča, s katerimi bodo seznanili vse delavce na Iskri.

Marko Rakar

Z enega izmed sestankov v novogoriški Iskri

Montažerji na delu

Montažno servisni oddelek je pravkar zaključil spuščanje v obratovanje naše prve, domačemu kupcu prodane visokofrekvenčne telefonske naprave Z 12 v VSEP tehniki — vertikalnem načinu izgradnje. Dipl. ing. Ervin Maribor, vodja oddelka za telekomunikacije pri našem kupcu Elektro Maribor, nam je ob tej priložnosti povedal, da ima veliko zaupanje v Iskrine naprave, s katerimi imajo ugodne izkušnje ter ob tej priložnosti še izrazil željo, da naj bi Iskra pogostejše organizirala seminarje, na katerih bi se lahko kupci še bolj poglobljeno seznanili z Iskrino ponudbo. Sicer pa smo to priložnost izkoristili za pogovor z našimi montažerji o njihovem delu in problemih ter o vsem, kar spremlja njihov, nič kaj lahek poklic. Sodelovali so: vodja oddelka Žarko Korošec ter sodelavca Janez Burger in Franc Koščak.

Kako je potekalo delo?

Začeli smo v drugi polovici lanskega decembra in sicer montažo za Elektro Maribor. Te visokofrekvenčne telefon- naprave Z 12 so prve pri nas izde- lane tovrstne naprave v VSEP izvedbi, zili menjene domačemu kupcu. Ob tem ednem moram pojasniti še, da izvažata TOZD in tovrstne naprave že dve leti svo- ralno kooperantu v ZRN — predvsem v naše malokanalne naprave, s kate- ovoni SEL dopolnjuje svojo ponudbo. Dela so skoraj v celoti zaključena, anja prave so že tudi uspešno vključene v nejem zvez Jugoslavije in tako je distri- v različnima enotama Eletrogospodar- z na v Ptuj in Slovenski Bistrici omo- ožnih čena direktna telefonska povezava z v elektro Maribor in s tem tudi s celotno hitroslavijo.

S drugi fazi bodo te zveze služile tudi prenos podatkov za daljinsko uprav- ljanje tako, da bodo poleg govora lažji prenos tudi ostalih podatkov, slabše npr. v povezavi z računalniškim si- stemom, daljinskim vodenjem elek- tronskega omrežja, prenos podatkov o njeni v električnem omrežju itd.

Kaj nam lahko poveste o spremljajo- problemih?

Pri našem delu se srečujemo z veliko težavami, še največkrat nepotrebnimi. Prvo bi navedel, da prihajajo na- s na žalost nekompletne na teren, radi česar se stroški dela na terenu povečajo, ker bi sicer lahko marsi- kero delo opravili v tovarni še v proi- ddnji in to z nižjo kvalifikacijsko kuro ter brez stroškov bivanja na enu, ki bi tako odpadli — tu mislim edvsem na ožičenje stebričkov VSEP tema in drugih posebnosti, ki jih pec želi glede na svoje specifične po- jsemiti.

Nadalje je za nas zelo pereč problem da brezno nagrajevanje terenskega dela. našem pravilniku o nagrajevanju ovem mreži ni nikjer upoštevano, da tisti, ki ali ga stalno na terenu nima pravega dru- soškega življenja. Saj v tem, ko se ve- druga delavcev lahko po službi posveti h srečnim, ali hobiju in rekreaciji, osta- alno v o-

Žarko Korošec.

nemo mi vezani na nadurno delo — ki je povrh vsega sedaj še omejeno na 30 ur mesečno, potepanje po mestu, oz. posedanje v javnih lokalih, kar se nam na koncu kar krepko pozna na naših življenjskih stroških, ki jih z osebnimi dohodki že kar ne dohajamo več. Pri vsem tem pa smo včasih celo slabše n- grajeni od sodelavcev v tovarni.

Menim, da bi naše službe že morale hitreje poskrbeti za sprotno upoštevanje sprememb stroškov bivanja na te- renu zaradi neprestanih podražitev, ker ni nikakor sprejemljivo, da se nam pri današnji inflacijski stopnji skoraj leto dni ni spremenila višina nadomestila za stroške bivanja na terenu.

Kaj nam lahko poveste o vaših izkuš- njah s kupci?

Izhajam iz starega pravila, da ima kupec vedno prav. To nam sicer dela včasih dokajšnje preglavice, ali zaradi zahtev, ki v pogodbi pogosto niso bile predvidene, ali pa ker kupec ni priprav- ljen nuditi napravam nujne tehnične pogoje kot so npr. klimatski, ustrezne prostore ter prenosne poti, npr. da našo napravo vključi na kable z neustreznimi karakteristikami itd. Sicer pa smo do-

slej še vedno našli skupno rešitev, ki pa so nas na žalost marsikdaj precej stale.

Težave imamo z opremljenostjo, uporabljamo instrumente, ki so stari tudi po 15 let in so že krepko iztrošeni tako, da nam vse to povzroča veliko iz- gubo časa ter s tem v končnem tudi po- večanje stroškov in nekonkurenčnost, saj moramo kupcu izročiti brezhibne naprave, ki ustrezajo vsem tehničnim predpisom in pogojem, definiranim s pogodbo. Tu ne more biti odstopanja. Povem tudi lahko, da se še nobena stranka, v 30 letih mojega službovanja ni pritožila na delo našega montažer- sko-servisnega oddelka, za kar gre vse- kakor zasluga prizadevanju mojih zelo dobro usposobljenih sodelavcev, ki imajo tako nemalo zaslug, da so naše naprave ob izročitvi kupcu brezhibne in da ustrezajo vsem postavljenim sprot- nim zahtevam ter kakovosti profesio- nalnih izdelkov.

Kje vidite možnosti povečanja uspešnosti na vašem področju?

Predvsem, kot smo dejali, morajo iti naprave iz tovarn čimbolj kompletne, nadalje bi morali biti opremljeni s so- dobnimi instrumenti in pripomočki pa tudi boljše nagrajevanje po delu bi lahko bilo zelo stimulatívno. Po moji oceni bi z rešitvijo navedenih proble- mov zmanjšali stroške montaže in spu- ščanja v obratovanje naših naprav od 30 do 50 %, kar vsekakor ni malo. B.Č.

Prvenstvo DO ERO

V dvorani TVD Partizan v Stražišču je bilo 25. januarja II. prvenstvo DO ERO v namiznem tenisu. Zaradi množične ude- ležbe smo tekmovalce organizirali po si- stemu izpadanja, kdor je izgubil dve tekmi, se je poslovil od nadaljnjega tekmovanja.

Vse tekme so potekale v športnem in bor- benem duhu. Tudi presenečenj ni manjkalo. Tekmovalci so bili izredno zadovoljni s po- goji tekmovanja, katere nam je omogočila športno društvo Sava. Srečanje je odlično vodil Anton Štrukelj.

Vrstni red najboljših tekmovalcev: 1. Boris Kerstein, 2. Ambrož Teran, 3. Mar- jan Pohleven, 4. Andrej Tavčar, 5. Janko Lukanc, 6. Stefan Tivold. Jure Zupan

ZAHVALE

Ob boleči izgubi moje mame

NEŽKE ŠTERBENK

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sode- lavcem Iskra Kibernetika TOZD TSD, v oddelku Termoplasti za izraze sožalja in de- narno pomoč

žalujoči sin Anton Šterbenk.

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta

FRECETA VALENTINA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz elektrodelavnice Vzdrževanje za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoči sin Stane z družino.

ob boleči izgubi mojega dragega sina in brata

FRANJA PETAKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sode- lavkam TOZD Naprave za energeti- ko—Iskra—Avtomatika za izraze sožalja, denarno pomoč in podarjeno cvetje ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala

žalujoča mama in sestra z družino.

Ob smrti moje drage mame

ANE ŽERAK

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam TOZD Števec vrtnalnica za de- narno pomoč in izrečena sožalja

hčerka Anica Snedec.

Ob obletnici zdravnikove smrti

Živimo staro se umiramo iz dneva v dan ti pa ostajaš mlad, pojoč v naših mislih

HVALA vsem, ki ste ga imeli ra- di, hvala za cvetje, ki ste mu ga dali, hvala za finančno pomoč, s katero ste nam tedaj pomagali! V imenu njegovih treh

Draga Gale.

V začetku februarja je odšla iz TOZD ATC v zaslužni pokoj naša marljiva sodelavka Zofija Knapčič. V zadnjem času je bila zaposlena kot arhivarka v tehnologiji ATC. Velik del njenega življenja je povezan z Iskro. Zaposlila se je v nekdanji montaži central kot delavka na ploščatem releju. V delo je vložila mnogo truda in pripomogla k hitremu razvoju tehnologije. V tovarni je pustila najlepša leta svojega življenja. Sodelavci smo jo imeli zelo radi, saj nam je pomagala vedno in kadarkoli je mogla, čeprav njej usoda ni prizanašala. Z njenim odhodom je v oddelku ostala velika praznina, ki jo bomo težko zapolnili. Ob odhodu v pokoj ji želimo še mnogo sre- nih in zdravih let!

TOZD INŠTITUT ZA AVTO- ELEKTRIKO

Nova vžigalna tuljava

Še eno novost predstavljamo tokrat iz novogoriške Iskre Avtoelektrike. To je avtomobilska vžigalna tuljava z za- ključenim jedrom, ki so jo razvili v TOZD Inštitut za avtoelektriko. Za- snova vžigalne tuljave je ugodna za aplikacijo vseh vrst vžigalnih tuljav z nizko upornostjo primarnega navitja in je prva te vrste pri nas.

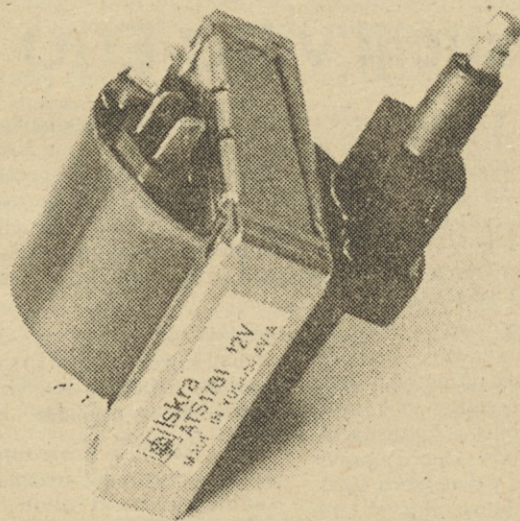
Z veseljem lahko zapišemo, da je tudi ta nov izdelek plod in rezultat domačega znanja in izkušenj stro- kovnjakov iz te TOZD, te izkušnje in

znanje pa so pridobili pri dolgoletnem konstituiranju klasičnih vžigalnih tu- ljav. In za kaj je namenjena ter kakšna je njena prednost.

Tuljava je namenjena osebnim avtomobilom in bo služila predvsem za elektronski vžig. Lahko pa jo bomo uporabljali tudi kot klasično vžigalno tuljavo.

Prednosti pri izdelavi pa je več. Predvsem „gre vanjo“ manj bakra, je nekoliko lažja v primerjavi z dose- danjo, klasično tuljavo, ob morebitnih okvarah na elektronskem vžigalnem si- stemu ne spušča olja, oz. ne eksplo- dira.

Na našem posnetku je prototip iz- delka, ki smo ga opisali. Trenutno ga še preizkušajo, dosedanje meritve pa so že pokazale, da tuljava ustreza ino- zemskim tehničnim predpisom. Ta tu- ljava bi lahko zamenjala uvožene vžig- alne tuljave, ki jih novomeški IMV vgrajuje v priljubljene avtomobile Re- nault 9 in 18.

ISKRA NA SEJMIH

(Nadaljevanje s 6. strani)

Projektant stojnice: Drago Novak
Organizator: Iskra Marketing

LANO

Mednarodni sejem elektronike

las 83. 22. — 26. februarja 1983

Predstavili smo: program delovnih

nčij, analizacij Kondenzatorji in IEZE

ne po Direktor sejma: Dino Vlačič

Projektant stojnice: Zvone Zupa-

Organizacija: Iskra Marketing

na z LBAO

lišati A — Elektro 83

Mednarodni sejem elektrotehnike

a mreže elektronike, avtomatike in indu-

ške informatike

— 8. marec 1983

Predstavili bomo merilne instru-

ze, in naprave, števec, stikala, ele-

o-motorje in črpalke, varilne apara-

program Vege.

Direktor sejma: Bojan Šulc

Projektant stojnice: Zvone Zupa-

Organizator: Iskra Marketing

JENCHEN

mednarodni obrtniški sejem

— 13. marca 1983

Predstavili bomo varilne naprave

Vodja stojnice: Peter Smodila

Projektant: Drago Novak

Organizacija: Iskra Marketing

IPZIG

Mednarodni spomladanski sejem.

to letošnjega je mikroelektronika

— 19. marca 1983

Predstavili bomo telefonijo, opto-

elektroniko in mikroelektroniko s po-

arkom na svetovnem letu telefonije

Direktor stojnice: Marjan Japelj

Projektant stojnice: Zvone Zupa-

Organizacija: Iskra Marketing

Zbral: Lado Drobež

Predlog plana določen

Na 14. seji komisije za plan DS DO Avtomatika, ki je bila v sredo, 16. t.m., so člani obravnavali pripombe in predloge, ki so jih v času poprejšnje obravnave od 25. 1. do 8. 2. posredovali delavci temeljnih organizacij in delovne skupnosti ter spremembe in dopolnitve, do katerih je prišlo zaradi upoštevanja utemeljenih pripomb in predlogov na osnutek plana, podanih na sami seji komisije.

Iz kratkega povzetka poteka sprejemanja tega temeljnega letnega dokumenta delovne organizacije, ki ga je podal Jože Godec, ki je vodil pripravo osnutka plana, je bilo razvidno, da so pripombe in predloge obravnavali na poslovnem odboru in na razširjenem kolegiju delovne organizacije.

Ker je letošnji plan nastajal v zelo zaostrenih pogojih gospodarjenja in v obdobju, ko ni bilo na razpolago dovolj elementov iz zvezne in republiške resolucije ter njihovih spremljajočih dokumentov, izhaja predvsem iz ocene gospodarskih gibanj delovne organizacije in njenih srednjeročno opredeljenih ciljev. Zato je razumljivo, da je v času poprejšnje obravnave prišlo do dodatnih usklajevanj, vezanih na dejavnosti skupnega pomena.

Največ časa in pozornosti je zahtevalo usklajevanje investicijskih naložb. Kot smo že nekajkrat omenili je usmeritev poslovnega odbora, ki izhaja iz sklepov problemske konference Avtomatike, da v letošnjem letu investicije maksimalno koncentriramo v smeri industrijske avtomatike in napajalnih naprav.

Takšna opredelitev izhaja tudi iz srednjeročnega plana in pomeni zgolj investiranje v opremo. V zadnjih nekaj letih smo v delovni organizaciji največ investirali v nove objekte z vzporedno izboljšano organizacijo dela. Vse premalo pa smo izhajali iz osnove ustvarjanja večjega prihodka na delavca.

Takšno politiko investiranja moramo sprejeti tudi zaradi zaostrenih gospodarskih pogojev, ko se zmanjšujejo lastni viri temeljnih organizacij in višina

zdrženih sredstev ter bančni krediti, ki so vedno bolj pod vprašajem deviznih prilivov. Zato se moramo zavedati, da bomo le z izredno racionalnostjo investiranja v Avtomatiki povečali izvoz in pospešili uvajanje sodobnejše tehnologije proizvodnje.

Ob zaključku seje so bili sprejeti naslednji sklepi:

— komisija za plan delavskega sveta DO določa predlog plana delovne organizacije za leto 1983 v besedilu osnutka, ki ga je določila komisija za plan dne 24. 1. 1983, z upoštevanjem utemeljenih pripomb in predlogov iz poprejšnje obravnave po stališču in predlogu razširjenega kolegija poslovnih organov TOZD in delovne organizacije z dne 14. 2. 1983 ter z upoštevanjem podanih pripomb na seji komisije dne 16. 2. 1983;

— komisija za plan delavskega sveta DO posreduje predlog plana delovne organizacije za leto 1983 vsem delavskim svetom TOZD in delovne skupnosti, ki naj v skladu s sprejetim rokovnikom aktivnosti podajo soglasje, oz. sprejmejo sklep o sprejemu predloga plana delovne organizacije za leto 1983 in sicer do 23. 2. 1983.

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, kako pomembno je, da delavski svet TOZD in delovne skupnosti v skladu z rokovnikom sprejmejo predlog plana. Kakršnokoli zamujanje, ali odstopanje od sprejetih rokov bi hkrati pomenilo tudi odklik od sočasnosti sprejema plana SOZD Iskra, katerega sestavni del predstavljajo tudi naše obveznosti.

S.D.

DO ISKRA ELEKTRIČNA ORODJA, KRANJ

O investiciji v DO ERO

V letu 1979 je bil izdelan v sestavi Iskre Elektromehanike investicijski elaborat za TOZD ERO, na osnovi katerega naj bi se v Kranju nakupila uvozna in domača oprema za posodobitev proizvodnega procesa ter povečanje zmogljivosti na območju Murske Sobotice pa naj bi bil zgrajen nov obrat. V njem bi za potrebe branže električnih orodij do končne faze izdelovali ulitke in dele iz termoplastov. Vrednost prvotne investicije je znašala 799.340.000 din, pri financiranju naj bi sodelovali sovlagatelji in Elektromehanika s 30-odstotnim deležem.

V naslednjih letih pa so se začele investicije močno omejevali. Elaborat tovarne ERO je morala potrditi vrsta novih strokovnih organov in komisij tako, da je republiška komisija za oceno investicij izdala sklep o upravičenosti naložbe šele v decembru 1981. Seveda je bilo potrebno v teh dveh letih preverjanja elaborat nekajkrat prilagoditi novim stanjem (nove vrednosti tujih valut, spremembe kreditne politike in možnosti pridobivanja posojil).

Leta 1981 je bilo tudi ugotovljeno, da je bila prvotna lokacija v Martijančih zaradi komunalne neurejenosti in močvirnosti terena nesprejemljiva. Zato je bila Iskra dodeljena nova lokacija v industrijski coni, ki je že bila v celoti urejena. Izdelati je bilo potrebno le novo lokacijsko in gradbeno dokumentacijo ter pridobiti ustrezna soglasja. Tako je vrednost investicije v letu 1982 z upoštevanjem naštetih dejstev znašala 543.781.000 din.

Ob kasnitvi aktivizacije investicije se je Iskra Elektromehanika reorganizirala in branža ERO je postala delovna organizacija, kar je seveda negativno vplivalo na možnost investiranja v predvidenem obsegu. V letu 1982 so se tudi zelo zaostriili pogoji gospodarjenja in ugotovljeno je bilo, da investicije v predvideni vrednosti in začetni finančni konstrukciji DO ERO ni sposobna sama izpeljati brez usodnih motenj v proizvodnem procesu. Sprejeta

je bila odločitev, naj se investicija izvede v dveh fazah in jo s tem prilagodi trenutni in bodoči investicijski sposobnosti delovne organizacije ERO.

V I. fazi bi za proizvodnjo v Kranju kupili manjši del uvozne in domače opreme, v Murski Soboti pa bi organizirali proizvodnjo in dodelavo delov iz termoplastov v obstoječih prostorih. Popolnoma razumljivo je, da so se zaradi čimvečjega učinka iz I. faze v II. fazo prenesle novogradnje in tehnologije, ki jih zadovoljivo opravljajo kooperanti. Tako so bili v drugi polovici preteklega leta intenzivno iskani ustrezní proizvodni prostori na območju Murske Sobotice.

V razgovorih v TOZD »Platana« in TOZD »Opekarna« Konstruktora, žal ni bilo doseženo soglasje za začasen odstop oziroma zasedbo prostorov. S tem so bila onemogočena prizadevanja, da se v okviru I. faze investicije v Murski Soboti organizira proizvodni proces izdelave sestavnih delov za električna orodja, kar bi bila le začasna varianta, kajti II. faza predvideva tudi novogradnjo in uvedbo livarske tehnologije.

V tem za gospodarstvo izredno težkem ter za investiranje skrajno nepravem času je težko oceniti, kdaj bodo v DO ERO ustvarjeni materialni pogoji za izvedbo začetne in sprejete naložbe.

Precej se govori in piše, da Iskra odstopa od izgradnje tovarne hoby strojev

DO INVEST SERVIS

Tudi v zaostrenih gospodarskih razmerah je treba odločati samoupravno

Predsedniku sindikata v Invest servisu, Bojanu Maliču smo postavili vprašanje: »V zaostrenih gospodarskih pogojih je velikokrat treba hitro in učinkovito ukrepati, včasih celo improvizirati. Kako pa je pri tem s samoupravljanjem, ko ni časa za javne razprave, za zavzemanje stališč in zbiranje pripomb?«

»Tako stališče je povsem napačno«, pravi Bojan. »Samoupravna praksa in zavest delovnih ljudi, konkretno naših sodelavcev, je taka, da znamo tudi fleksibilno, hitro in učinkovito odločati. Kdo pa pravi, da je treba vsako odločitev v nedogled odlašati, zavlačevati in jo obravnavati v neskončnost. Mislim, da smo toliko zreli, da strokovno postavljene predloge, podprte z dejstvi lahko spoznamo za pravilne in tudi odločamo o njih pa če je potrebno tudi v kratkem času.

Menim, da je prav sedanjí čas pokazal, da je naše samoupravljanje zrelo in da smo samoupravno odločanje privredili do take stopnje, ko lahko pokažemo uspešnost odločanja kolektiva tudi v zaostrenih in ne čisto rednih razmerah.«

Sicer pa imajo v Invest servisu učinkovit sistem za pripravo predlogov. Vsak strokovno in tudi drugače pripravljen predlog predebatirajo na neformalnem »vrhu« delovne organizacije. Vsak mesec, po potrebi pa tudi večkrat se sestanejo predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in strokovnih sodelavcev in predebatirajo vse predloge ter do njih zavzamejo stališča. Tako podprte predloge potem predlagajo na sindikalnih skupinah in na zborih delavcev. Tu se sicer še marsikaj razčisti, vendar posebnih problemov običajno ni.

v Prekmurju in da je bila za potrebe le-te v Mursko soboškem centru usmerjenega izobraževanja odprta elektrotehniška in elektronska smer. Poudariti je treba, da v nobenem investicijskem elaboratu ni bila načrtovana izgradnja tovarne hoby strojev, temveč samo obrat za izdelavo in dodelavo delov iz termoplastov ter aluminija. Ta proizvodnja pa vsekakor ne potrebuje kadrov elektrotehnične, oz. elektronske smeri. Investicijski elaborat je bil povsod sprejet in pozitivno ocenjen zaradi izredno močne izvozne usmeritve, torej tudi očitke, da se je skušalo manj razvito območje Murske Sobotice izkoristiti za pridobitev vseh soglasij, ni na mestu.

Želja delavcev DO Električna orodja po novi investiciji je ostala nespremenjena, vendar v sedanjem ekonomskem položaju ni izvedljiva v celotnem obsegu, ne glede na različne poglede in neuporabne očitke.

Planinski izlet na Nanos

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo v soboto, 5. marca izlet na Nanos. Dobili se bomo ob 7. jutraj pod uro pred ljubljansko železniško postajo in se z avtobusom odpeljali do Razdrtega. Oprema naj bo zimska. Smučarske palice obvezne! Vodil bo Milivoj Žmitek. Prijavite se pri Bredi Jančar, 572—331, int.: 311.

Suhi dol — Goropeke

Planinska sekcija DO Iskra Kranj bo priredila v soboto, dne 5. marca pohod po delu Loške planinske poti od Suhega dola do Goropeke nad Žirimi.

Z avtobusom, ki bo imel odhod od 7. izpred kranjskega hotela Creina, se bomo peljali skozi Poljansko dolino do Suhega dola, kjer bomo dobili prvi žig. Pot nas bo potem vodila skozi Smrečje in čez Vrh nad Rovtami do planinskega doma na Goropekah. Sestopili bomo v Žiri, kjer nas bo okrog 15. počakal avtobus. Hoja ne bo posebno naporna, saj poteka večinoma po planoti na višini okrog 800 m, tura pa bo dolga približno pet ur. Zaradi snežne odeje je potrebna dobra zimska pohodna obleka in obutev, priporočamo pa tudi smučarske palice.

Vodila bosta Lojze Zelnik in France Ješe. Cena prevoza bo 70.—din.

Samo prijave z vplačilom sprejema Volga Pajk iz tajništva DO ERO, do srede, 2. marca.

Bojana smo tudi vprašali, kako je s kulturno dejavnostjo v Invest servisu.

»Tudi pri nas še nismo prišli kdove kako daleč. Saj veste, da sindikat pravzaprav šele skuša najti prave prijeme za delo na kulturnem področju.« Bojan meni, da je tu še vse preveč šablon in premalo vloženega resničnega dela. Običajno sindikalne organizacije kupijo nekaj gledaliških vstopnic in je opravljeno. No, v Invest servisu so prišli že precej dlje. Zanimive so na primer njihove proslave ob nekaterih državnih praznikih. Sindikat prek ozvočenja poskrbi za kratek, izbran program, ki ga poslušajo vsi v naši PPC.

»Seveda pa to ni vse. Znano je, da imamo bogato tehnično knjižnico in nehoti človek pomisli, zakaj ne bi uredili še leposlovne. Saj je treba ob bok visoki tehnični kulturi postaviti tudi avtorje domačega in tujega leposlovja. Zlasti bo treba pritegniti sodelavce z nižjo izobrazbo, saj je znano, kako malo leposlovnih del preberemo. Če bi bila dobra knjiga bolj pri roki, bi marsikdo segel po njej. Pa ne le to, tudi do-

brih koncertov ne manjka in potrudimo se, da bi se bilo treba, da bi tudi naši sodelavci prisluhnili vrhunski umetnosti. Skratka, ne manjka nam idej in tudi do volje in delavnosti ne.«

Na sestanku članstva 15. februarja pregledali vse dejavnosti osnovne organizacije sindikata in ugotovili, da lahko zadovoljni. Zadnji čas so mnogi razprav posvetili regresiranju prehrane in regresom za dopuste. Radi bi nam boljše rešitve. Prehrano so že uredili večini lokacij izven PPC, zdaj pa je treba najti še dokončno odločitev, na način delitve počitniških regresov.

Na športnem področju so bili v Invest servisu še posebej aktivni. Čez leto organizirajo redne ure rekreacije v telovadnici, v igralnem bazenu in na keglju. Nastopajo na tekmovanjih v Iskrinih občinskih sindikalnih tekmah. Lani letos pa jim je uspelo organizirati aktivirati tudi kolesarjenje, ki ga bodo skušali razširiti tudi drugod tako, da na Iskrinih letnih igrah tudi kolesarje ne postalo tekmovalna disciplina.

OOS TOZD KEKO ŽUŽEMBERK

Pred letno konferenco sindikata

Smó v obdobju priprav na redno letno konferenco osnovne organizacije sindikata, na kateri bo izvršilni odbor poročal o svojem delu za preteklo leto, dobje celotne sindikalne organizacije, pregledal realizacijo sprejetih programov pred letom dni, še posebej pa naša stabilizacijska prizadevanja, izboljšanje planskih obveznosti in vseh kongresnih usmeritev. Brez dvoma je bilo pogoj za aktivno delovanje sindikata dovolj, zato smo povprašali predstavnika sindikata Toneta Kondo, kaj nam lahko pove o delu sindikata v preteklem obdobju:

Tone Konda: Mislim, da lahko izrečem mnenje celotnega odbora, da smo za preteklo obdobje 1981—82 napravili veliko, še zlasti ob upoštevanju pogojev gospodarjenja.

Če poudarim našo aktivnost v smislu interesa delavcev naj navedem:

— že v preteklem zimskem obdobju smo organizirali za naše žene in dekleta kuharski tečaj, na katerem je bila zelo velika udeležba, saj se je tečaja udeležilo 45 tečajnic, kar je zelo veliko

— kot vsako leto smo se tudi v letu 1982 udeležili dneva Iskre, dan borca, 4. julija v Semiču kar s 5 avtobusi in številnimi osebnimi avtomobili, pač takrat še ni bilo benzinskih bonov. Mislim, da je bila ta udeležba poleg leta 1980, ko

smo organizirali to srečanje v naši kraju, najbolj številna

— po našem programu smo organizirali v avgustu tudi izlet po potoku AVNOJ, ki se ga je udeležilo 100 Iskrin. Več o tem smo že poročali v našem glasilu preteklo leto

— v letošnji sezoni smo organizirali tudi šiviljski tečaj. Za prvi tečaj se prijavilo 60 interesentov. Tečaj je zelo lepo potekal tako, da je to vzpodbudilo še druge

— tudi na področju stanovanjske problematike se je odbor vključeval v upam, da smo sporna vprašanja rešili zadovoljivo, vsaj v večini primerov

Kako se je sindikat vključeval v stabilizacijska prizadevanja proizvodnih planov?

Mislim, da smo se tudi na tem področju vključevali ustrezno. Na vse sejah IO OOS smo tudi obravnavali naše gospodarjenje in potrebne ukrepe, za, še boljše rezultate. Upamo, da smo svoje delo opravili zadovoljivo, za nam bodo na sindikalni konferenci sprejete usmeritve za delo v naslednjem obdobju še kako koristne.

Prav gotovo pa je, da so naši rezultati gospodarjenja v preteklem obdobju tudi odraz aktivnosti celotne sindikalne organizacije, ki pravilno sprejema in tolmači ukrepe, ki so bili postavljene pred nas od vodstva naše TOZD.

Časopisne novice

Naprava za sežiganje škodljivih industrijskih odpadkov, ki je začela obratovati v Strazišču pri Kranju konec lanskega leta, vzbuja veliko zanimanje po vsej državi. Napravo so »odkrili« na Ekološkem sejmu v Ljubljani, kjer je razstavljalo tudi podjetje iz Lichtensteina. Naprava je veljala 25 milijonov dinarjev, z njo pa pokurijo na uro 580 kg odpadkov ter dobe milijon kilokalorij energije. To energijo uporabljajo za sušenje opeke v tamkajšnji opekarni, s čimer prihranijo 560 ton mazuta.

Za nakup naprave so zbrali denar razni kranjski sovlagatelji, med njimi tudi Iskra.

Doslej je prejela šempetrska Iskra—Avtoelektrika že mnogo diplom, plaket in priznanj od raznih delovnih kolektivov in društev. Med najdražje pa vsekakor sodi priznanje, ki ga je prejel delavski svet delovne organizacije na zadnjem zasedanju. Priznanje so podelili predstavniki Zveze društev upokoencev občine Nova Gorica za uspešno delo med upokoenci. (Primorske novice, Koper).

V jugoslovanskem časopisju se skoraj vsak teden pojavljajo članki s temami o malem gospodarstvu. V vseh člankih kritizirajo novinarji nerazumljiv odnos lokalnih oblasti do obrtnikov, ker menijo, da je obrtništvo še vedno precej zapostavljeno. Skoraj v vseh člankih pa je prikazana Iskra kot organizacija z izjemnim sodelovanjem obrtništva.

Beograjska Politika tako poroča v članku z naslovom »Razvoj proizvodnega obrtništva«, da sodeluje Iskra z 800 obrtniki, ki ji izdelujejo izdelke za 30—35 % ceneje v primerjavi z drugimi velikimi kooperanti.

Predlog resolucije o politiki družbeno ekonomskega razvoja sežanske občine, ki ga bodo delegati sprejemali na prihodnji seji, predvideva med drugim tudi naložbo v sežanski Iskra za opremo programa transformatorjev v vrednosti 148 milijonov dinarjev. S to naložbo bo sežanska Iskra proizvodnjo preusmerila v izvoz — Primorske novice, Koper.

Jugoslovanska letališča so v krizi zaradi skromnejšega obsega poletov. Tako je bilo lani že za 10 % manj prometa. Beograjski NIN objavlja v posebnem članku, kakšne so razmere na posameznih letališčih, med drugim tudi ljubljanskem. Takole piše:

»Ljubljanski aerodrom, ki ima obsežen domači, toda skromni mednarodni promet, se je znašel na povsem originalni način. Takrat, ko ni letal, običajno je to v sredini dneva, se večina zaposlenih ukvarja z dopolnilnimi posli, ki nimajo nikakršne povezave z letališkim prometom. S tekstilno industrijo v Kranju so sklenili pogodbo o pakiranju izdelkov za te organizacije. Stewardese in druge uslužbenke vsak dan nekaj ur zavijajo robce za izvoz, med tem pa uslužbenci z Brnika izdelujejo nekatere dele za Iskro.«

Zbral in uredil Marjan Kralj

Jadralni klub Ljubljana

je pripravil:

1. TEČAJ ZA VODITELJE ČOLNOV, ki nudi potrebno znanje za vožnjo po morju. Na koncu tečaja organiziramo izpit v luški kapitaniji. Pričetek tečaja bo 1. marca 1983 ob 18. na Rudarski fakulteti, Aškerčeva 20, Ljubljana.

2. ZAČETNI TEČAJ JADRANJA NA VODI Teoretični del bo ob torkih in četrtek v Ljubljani, jadrnanje na klubskih jadrnicah pa ob sobotah in nedeljah v Piranu. Tečaj se bo pričel 15. marca 1983 ob 18. na Strojni fakulteti, Murnikova 2, (dostop z Aškerčeve), Ljubljana.

3. IZPOLNJIVALNI NAVIGACIJSKO—POTOVALNI TEČAJ, ki posreduje znanje in veščine, katere potrebujete za varno križarjenje po Jadranu. Tečaj bo organiziran kot enotedensko jadrnanje z inštruktorjem na klubski jadrnici v severnem Jadranu (Istra, Kvarner). Ti tečaji bodo v juniju, juliju, avgustu in septembru.

INFORMACIJE: tel.: (061) 327-110 ob ponedeljskih, torkih in sredo ob 7. do 9. ali vsako dopoldne: ISKRA PPC (061) 213-213, int. 2270, pismono pa na naslov: JKL Ljubljana, P.P. 235, 61001 Ljubljana.